

รายงานการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

พระนครศรีอยุธยา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

สอบถามเพิ่มเติม : ศูนย์คุณธรรม กลุ่มงานสมัชชาคุณธรรมและความร่วมมือนานาชาติ : นางสาวภัททิรา วิริยะสกุลธรรม
โทร. ๐๘๒ ๓๔๙ ๖๕๑๕ โทร. ๐๒ ๖๔๔ ๙๙๐๐ ต่อ ๔๐๑, ๔๐๒ โทรสาร ๐๒ ๖๔๔ ๔๙๐๑-๒
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา : นางพรรณสุภา ชูเวทย์ โทร. ๐๘๒ ๓๔๙ ๔๔๗๙

Line Group
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Facebook
ตลาดนัดคุณธรรม อยุธยา

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	๑
การส่งเสริมและการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม	๓
สรุปภาพรวมการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
สถานการณ์คุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๗
สมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
สรุปผลการจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๕

บทสรุปผู้บริหาร

การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อให้สังคมไทยมีคุณธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินชีวิต คนไทยมีค่านิยมที่ดี มีคุณธรรม ระเบียบวินัย และจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม อยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง สามัคคี มีสันติสุขนั้น คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้ใช้สมัชชาคุณธรรมเป็นกลไกในการวางแผนไปสู่การปฏิบัติ สร้างเวทีของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และประชาชน หรือประชาชาติ ให้เกิดการประสานพลังในการรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ให้ขยายครอบคลุมทุกภูมิภาค และเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น

กระทรวงวัฒนธรรม โดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ประสานความร่วมมือกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และภาคีเครือข่าย ๙ เครือข่ายภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ๑.เครือข่ายภาครัฐ และหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ๒. เครือข่ายศาสนา ๓.เครือข่ายภาคการศึกษา เด็กและเยาวชน ๔.เครือข่ายสื่อมวลชน ๕.เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน ๖.เครือข่ายประชาสังคม ๗.เครือข่ายองค์กรชุมชน ๘.เครือข่ายชุมชน ๙.เครือข่ายการเกษตร ร่วมจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้แนวคิด “ชาวอยุธยามีวินัย ใส่ใจส่วนรวม” ณ โรงแรม เดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมี นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ ประธานกรรมการศูนย์คุณธรรมเป็นประธานเปิดงาน และนางสาวนุชนาถ ประทีปธีรานันต์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เกียรติลงนามและเป็นผู้นำกล่าวประกาศเจตนารมณ์ร่วมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้ง ๘๔ องค์กร

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้ มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจำนวน ๓๕๕ คน จาก ๑๒๕ หน่วยงาน โดยสามารถสรุปผลการจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

๑) สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ทำให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ มีแนวทางการขยายผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยใช้บทเรียนจากจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม จังหวัด พระนครศรีอยุธยาเป็นต้นแบบการขับเคลื่อน ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้แทนหน่วยงาน องค์กร เครือข่าย ๙ เครือข่าย ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละเครือข่าย

๒) องค์ความรู้จากการจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นำเสนอผลการสำรวจเรื่อง “สถานการณ์คุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” รวมถึงนำผลสรุปจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมความเห็นของภาคีสมัชชาคุณธรรมในเวทีต่างๆ มาสรุปเป็นแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ๙ เครือข่ายที่สอดคล้องตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติต่อไป นอกจากนี้ยังมีการอภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรม โดย มีผู้แทนเครือข่ายให้ความสนใจในการให้ข้อคิดเห็นในประเด็น การนำกลับไปทำให้เป็นจริง ปัจจัย/เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ รวมถึงตัวชี้วัดและรูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมนำไปสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรมในอนาคต และช่วงบ่าย ได้แก่ การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ต้นแบบการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ประกอบด้วยองค์กรธุรกิจคุณธรรมต้นแบบ บริษัทเวสเทิร์น ดิจิทัล (ประเทศไทย) จำกัด โดย ดร.สัมพันธ์ ศิลปนาฏ โรงเรียนวิถีพุทธธาราวังวัดพระราชทาน โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังษี) โดย ผอ.จุฑามาศ รอดภัย อบต.คุณธรรม น้อมนำพลัง บวร. อบต.ดอนลาน อ.ผักไห่ โดย ผอ.กองพศ ธรรมรังษี และ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตพืชปลอดสาร โดย ว่าที่ร้อยตรีกิตติศักดิ์ เขนยทอง

๓) การส่งเสริมกระบวนการยกย่องเชิดชูบุคคล องค์กรต้นแบบด้านคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในจังหวัด มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม โดยยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม จึงกำหนดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรและชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ที่มีการดำเนินการตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรคุณธรรม โดยได้มอบประกาศเกียรติคุณแก่องค์กร/ชุมชนต้นแบบในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๕ องค์กร ๒ ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ

๔) ด้านการมีส่วนร่วม สมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้เกิดการเชื่อมโยงหน่วยงาน ทั้งระดับนโยบาย หน่วยงานสนับสนุน และหน่วยปฏิบัติการ ของเครือข่ายทั้ง ๙ เครือข่ายในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม ๑๒๕ องค์กร และมีหน่วยงานเข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการแสดงผลงานเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมของเครือข่าย “ตลาดนัดคุณธรรม” จำนวน ๒๓ บูธ

๕) การประกาศเจตนารมณ์และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ประกาศเจตนารมณ์ความมุ่งมั่น ที่จะส่งเสริม พัฒนาหน่วยงาน องค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัด ตามหลักเกณฑ์การส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยจะเน้น “การระเบิดจากภายใน” และร่วมกันสื่อสาร รณรงค์ และประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมร่วมของจังหวัดที่ได้เห็นชอบร่วมกัน อันได้แก่ “วินัย และใส่ใจส่วนรวม” โดยกำหนดเป็นแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมร่วมของจังหวัด รวมถึงการร่วมกันค้นหา ยกย่อง เชิดชู บุคคล หน่วยงาน องค์กร ชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่าง และร่วมกันส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแกนนำ บุคลากร ที่ทำหน้าที่ในองค์กรต้นแบบให้มีศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอด เพื่อขยายผลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

การส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม ด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อขับเคลื่อนสู่สังคมคุณธรรม ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมที่เหมาะสมกับบริบทต่างๆ และขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรมมาต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ศูนย์คุณธรรม ได้ริเริ่มการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ หรือเรียกกันสั้นๆว่า “**จังหวัดคุณธรรม**” ขึ้น เพื่อสร้างต้นแบบและสร้างพลังพลเมืองในมิติของความคิด ให้ภาคีทุกภาคส่วนในพื้นที่เป็นหลักในการขับเคลื่อน ไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งความคิด ความงาม และความสุขที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ จากจุดเล็กๆขยายวงกว้างออกไปเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด ใช้การรวมพลังแบบกัลยาณมิตร ช่วยเหลือเกื้อกูล เพิ่มพลังให้กันและกัน มุ่งหวังให้ก่อเกิดเป็นประเด็น วาระร่วมระดับจังหวัด มีภาคส่วนต่างๆ ออกมาขับเคลื่อนส่งเสริมคุณธรรมความดีแบบเต็มพื้นที่ ไม่ต่างคนต่างทำ

ในระยะเริ่มต้น ได้มีจังหวัดที่ได้เสนอตัวเอง เข้าร่วมพัฒนาเป็นจังหวัดส่งเสริมคุณธรรมนำร่อง ในภูมิภาคต่างๆ ประกอบด้วย

ภาคเหนือ : จังหวัดพิจิตร

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดบุรีรัมย์ (ต่อมาขยายไปสู่จังหวัดศรีสะเกษ และร้อยเอ็ด)

ภาคกลาง : จังหวัดราชบุรี

ภาคใต้ : จังหวัดพัทลุง

การขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ในระดับจังหวัด ศูนย์คุณธรรมร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ได้เชื่อมโยงกับพลังทางวิชาการในท้องถิ่น เพื่อประเมินสถานการณ์คุณธรรม หรือต้นทุนคุณธรรม และประสานพลังนโยบายกับผู้ว่าราชการจังหวัด และประสานเชื่อมโยงกับเครือข่ายต่างๆ ทางสังคม เกิดเป็นการรวมพลังที่สร้างการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา จนเป็นที่ยอมรับให้เป็นรูปแบบจังหวัดคุณธรรม ที่เป็นการขับเคลื่อนสามพลัง คือ **เครือข่ายปฏิบัติ เครือข่ายทางนโยบาย และเครือข่ายทางวิชาการ** และได้นำไปสู่การเสนอเป็นหลักเกณฑ์สำคัญ ในการพัฒนาจังหวัดคุณธรรม ตามแนวทางคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในปี ๒๕๖๐

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ รองศาสตราจารย์นายแพทย์สุรียเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศน์ทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จึงได้นำแนวคิดจังหวัดคุณธรรมมาขับเคลื่อนอีกครั้ง โดยเน้นนำหลักวิชาการมารองรับ และการจัดระบบกลไกเครือข่ายปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดโมเดลระบบนิเวศน์ทางสังคมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก และตอบโจทย์คุณภาพของจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ศูนย์คุณธรรม จึงได้ร่วมมือกับจังหวัด ๔ จังหวัด เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาให้เป็นจังหวัดคุณธรรมเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการทางวิชาการรองรับ ประกอบด้วย

ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดอุดรธานี

ภาคกลาง : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคใต้ : จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แนวคิดสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ (จังหวัดคุณธรรม)

“คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงผาสุกของประเทศชาติ และประชาชน สังคมประเทศใดผู้นำและประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม การปกครองมีธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นจะเข้มแข็งมั่นคง ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในทางตรงกันข้าม หากสังคมประเทศใด ขาดเสียซึ่งคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นย่อมอ่อนแอ แตกแยก และอาจถึงขั้นล่มสลายได้”

ทำไมต้องส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

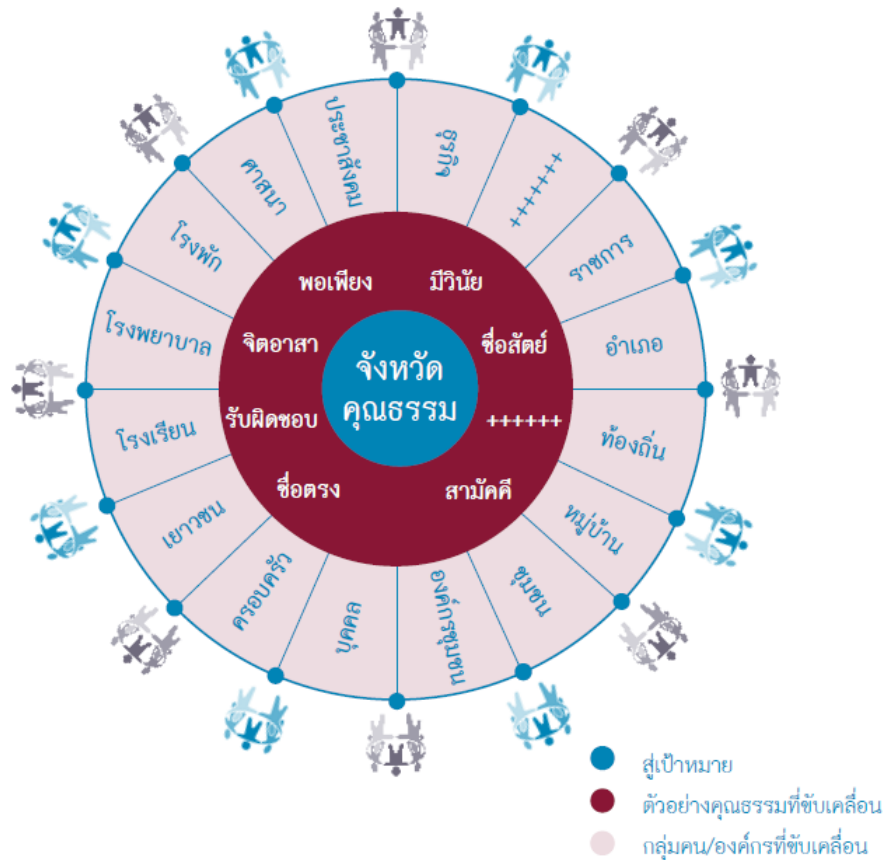
บทเรียนที่ศูนย์คุณธรรมได้เรียนรู้จากการขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณธรรมร่วมกับเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน อย่างต่อเนื่อง คือ การพัฒนาคุณธรรมความดี ที่เหมาะสมกับสังคมไทย(ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)) ให้เกิดประสิทธิผลจริงนั้น นอกจากการพัฒนาองค์ความรู้นวัตกรรม การส่งเสริมการรวมพลังเครือข่ายทางสังคม การจัดสมัชชาคุณธรรม และการสื่อสารรณรงค์แล้ว จำเป็นต้อง **สร้างรูปธรรมความสำเร็จของสังคมคุณธรรมในระดับพื้นที่ให้เกิดผลเชิงประจักษ์** เป็นรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปขยายผลได้ โดยที่คณะกรรมการศูนย์คุณธรรมเห็นชอบในแผนการส่งเสริม “จังหวัดคุณธรรม”

จังหวัดคุณธรรมเป็นอย่างไร

“สร้างบ้าน แปงเมือง”

จังหวัดคุณธรรม คือ จังหวัดที่ประชาชน องค์กร หน่วยงาน เครือข่ายทางสังคมที่ทำงานส่งเสริมคุณธรรมความดีต่าง ๆ ที่มีอยู่ มีความตื่นตัว กระตือรือร้น ที่จะพัฒนาการทำงานด้านคุณธรรมของตนให้ดีขึ้นมากขึ้น เปรียบเสมือนการ “สร้างบ้าน” แต่ละหลังให้เข้มแข็งเป็นชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ขยายสู่อำเภอคุณธรรม พร้อมกับการเชื่อมโยงประสานพลังกับองค์กรเครือข่ายทางสังคมอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม วัดและองค์กรทางศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สื่อมวลชน เป็นต้น และมีกระบวนการยกระดับการทำงานระหว่างเครือข่ายมาสู่ความร่วมมือที่มีเป้าหมายทางยุทธศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน คือ การขับเคลื่อน “จังหวัดคุณธรรม” ตามบริบทที่เหมาะสมกับจังหวัดของตนเอง เปรียบเสมือนการ “แปงเมือง” ให้มั่นคงยั่งยืน

ขับเคลื่อนคุณธรรมจากความเข้มแข็งภายใน

แนวคิดการพัฒนาจังหวัดคุณธรรม ในฐานะเป็นจังหวัดคุณธรรมนาร่อง เป็นการพัฒนาด้านแบบ (Prototype) ด้วยรูปแบบการเพิ่มคนดี องค์กรดี ชุมชนดี เครือข่ายดี ให้กับบ้านเมือง ที่เรียบง่าย ไม่ต้องอบรมชี้แจงมาก เน้น ททท (ทำทันที) ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคนในสังคม โดยผสมผสานกับกระบวนการทำแผนของส่วนราชการ แนวคิดนี้ ไม่ได้มุ่งทำให้เป็นจังหวัดที่ไม่มีปัญหาเรื่องคุณธรรม ซึ่งถ้าหากทำได้ดียิ่งๆขึ้นไป ปัญหาทางด้านสังคม ที่เกิดจากฐานคุณธรรม ความดี ก็จะลดลง และเพิ่มในด้านคนดี องค์กรดี ชุมชนดีมากขึ้นได้ด้วย

เป้าหมายการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมคืออะไร

เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมที่ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ในพื้นที่ หลักคุณธรรมความดีอยู่ในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน วิถีปฏิบัติของชุมชน และการบริหารจัดการขององค์กรอย่างมั่นคง มีมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้น ดีขึ้น

ความสำเร็จ ๓ ระดับ ในการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

๑. กลุ่ม องค์กรเครือข่ายทางสังคมในจังหวัด เกิดการตระหนักและเข้าใจในเจตนารมณ์และจุดมุ่งหมาย การขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดคุณธรรม เกิดการพัฒนาแกนนำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม หรือโครงการคุณธรรม ซึ่งกันและกัน มีการกำหนดเป้าหมายและข้อตกลงที่เป็นเจตนารมณ์ร่วมที่

ชัดเจน ทำให้เกิดการรวมพลัง ทั้งจากภาคนโยบาย ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ทำให้ประชาชนรับรู้ ข้อมูลที่สำคัญอยู่เสมอ

๒. เกิดการยอมรับในระดับนโยบาย มีการประกาศวาระจังหวัด เป็นนโยบายการพัฒนาของจังหวัด และผลักดันสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด สามารถค้นพบรูปธรรมองค์กรดี คนดี ชุมชนดี เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สามารถจะเป็นต้นแบบที่ดีเพื่อการขยายผลในอนาคต และมีเวทีเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง

๓. ประชาชนจะมีความสุขมากขึ้น เนื่องจากมีส่วนร่วมในการทำความคิด ได้รับรู้ ถึงสิ่งที่เป็นคุณธรรม ความดีงาม ที่แต่ละภาคส่วน ได้ทำ และปัญหาทางสังคมที่เคยมี ลดลง เป็นผลกระทบที่ตามมา อีกทั้งยังสามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบที่ดี เพื่อการขยายผลและเชื่อมโยงเครือข่ายในจังหวัด

อย่างไรเรียกว่ามีคุณธรรม

การส่งเสริมจังหวัดคุณธรรมเป็นการสร้างความเข้มแข็งของพลเมืองในมิติของความดีซึ่งต้องคู่กับการสร้างความสามารถ และความสุข ที่ยั่งยืน สืบทอดถึงลูกหลานในอนาคต

คุณธรรม จึงหมายถึง สภาพความดี ที่ประชาชนพึงมีและพึงปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งบุคคล ครอบครัว เช่น ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ความพอเพียง จิตอาสา รู้ผิดชอบ ชั่วดี ละอายชั่วกลัวบาป ฯลฯ และการบริหารองค์กรที่ดี มีธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติประชาชน

จังหวัดคุณธรรม ไม่ใช่จังหวัดที่มีคุณธรรมความดีสมบูรณ์แล้ว แต่เป็นจังหวัดที่มีกระบวนการและกลไกที่ช่วยลดความไม่ดี ลดสิ่งที่ทำให้ตนเองและคนอื่นเดือดร้อน และเพิ่มความดีให้มากยิ่งขึ้นอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

หลักการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมมีอะไรบ้าง

จังหวัดคุณธรรม เป็นแนวคิดการขับเคลื่อนคุณธรรมโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area Based) เป็นการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเห็นพ้องต้องกัน (Consensus) ในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมอย่างเป็นขบวน โดยมีเป้าหมายไปสู่สังคมที่ใช้หลักคุณธรรมในการพัฒนาเป็นฐาน ซึ่งศูนย์คุณธรรมขอเสนอทริเอนในการส่งเสริมเพื่อขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ไว้เป็นหลักการ ดังนี้

➤ **ระเบิดจากภายใน** เกิดจากความต้องการของคนในพื้นที่ (สมัครใจ)

เป็นความต้องการการเปลี่ยนแปลง และเห็นพ้องต้องกันของคนในจังหวัด เห็นปัญหาตระหนักในคุณค่า และมีเป้าหมายการพัฒนา “สังคมคุณธรรม” ร่วมกัน เป็นไปตามความสมัครใจ ความเห็นพ้องต้องกัน และความพร้อมของคนที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นที่ปรากฏทางวิชาการโดยทั่วไปว่าหากการพัฒนาใด ๆ ไม่เกิดจากความต้องการของคนในพื้นที่การพัฒนานั้นจะไม่ยั่งยืน เช่นเดียวกับการพัฒนาเรื่องคุณธรรม หากคนในองค์กรไม่ต้องการ ความสำเร็จที่ยั่งยืนย่อมไม่เกิด

➤ **บริหารจัดการบนฐานคุณธรรม** (เคารพและให้เกียรติกัน)

การขับเคลื่อนงานให้ความสำคัญกับคุณธรรมความดี ทั้งในเชิงกระบวนการทำงาน และบุคคล มากกว่าการใช้อำนาจ ตำแหน่ง การสั่งการ หรือการบังคับ โดยบูรณาการระบบ กลไกต่างๆ เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน การไม่ใช้ฐานอำนาจเพราะคุณธรรมเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในใจ ไม่สามารถสั่งได้โดยอำนาจภายนอก ถึงแม้จะสั่งก็จะได้ผลเพียงรูปแบบภายนอกไม่สามารถทำให้เกิดความยั่งยืนได้ ดังนั้นจึงต้องใช้หลักให้ความดี “ระเบิดจากภายใน” คิดเองทำเองด้วย สมาชิก กลุ่มหรือองค์กรภาคีเครือข่ายเอง

*การขับเคลื่อนเรื่องคุณธรรมผู้บริหารจึงต้องบริหารด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่อาศัยเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม พิจารณาว่าเรื่องใดควรใช้ ห่วง “เหตุ-ผล” ใช้คุณธรรมให้สมาชิกองค์กรเรียนรู้คุณธรรมโดยการคิดเองทำเองระเบิดจากภายใน หากเรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญกระทบต่อความอยู่รอด หรือเป็นหลักทางกฎหมาย ความเป็นธรรมขององค์กร ผู้นำควรใช้ห่วง “ภูมิคุ้มกัน” คือสั่งการให้ชัดเจน เน้นฐานความรู้ไม่ควรปล่อยให้ระเบิดจากภายใน จะไม่ทันการกับการแก้ไขปัญหา เมื่อผู้บริหารสร้างสมดุลระหว่าง การระเบิดจากภายในสร้างคุณธรรมและสั่งการใช้อำนาจในการวางภูมิคุ้มกันได้ ห่วงพอประมาณจะเกิดขึ้นในองค์กร

➤ **รวมคนเข้า ไม่กันออก** (มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน)

เพราะความหลากหลายแตกต่างคือความงดงาม ดังนั้นสิ่งสำคัญคือ การยอมรับ การให้คุณค่า และเคารพซึ่งกันและกัน ทุกองค์กรเครือข่ายยังคงดำเนินกิจกรรมเพื่อเป้าหมายของตนได้ แต่ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายและเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาาร่วมกันในการขับเคลื่อน “จังหวัดคุณธรรม” ไม่กีดกันผู้อื่น หรือผูกขาดการทำความดี แต่ควรเชื่อมโยงอย่างเป็นขบวนการ การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ต้องการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันในทุกรูปแบบ ทุกภาคส่วน ทั้งเล็กและใหญ่ เพื่อหนุนเสริมกันจนเป็นพลังที่เข้มแข็ง

มีคำกล่าวว่าคุณไม่ตีรวมตัวกันง่าย คนตีรวมตัวกันยาก หากลองสังเกตดูอาจเป็นเพราะคนไม่ดีไม่กังวลว่าใครไม่ดีกว่าใครกว่าใครเป็นข้อรังเกียจในการรวมตัวกัน แต่คนดีก็มีภูมิความรู้ดีกว่าไม่ยอมรวมกลุ่มกับคนไม่ดี ดังนั้นในการรวมพลังภาคีเครือข่ายครั้งนี้จึงเน้นการรวมพลังส่วนดี ส่วนที่ไม่ดีให้เป็นเรื่องของบุคคล กลุ่ม องค์กรไปแก้ไขเอง ไม่ตั้งข้อรังเกียจในการจับมือร่วมกันทำงานในส่วนที่ดีที่เห็นพ้องร่วมกันของ สมาชิกและภาคีเครือข่าย แม้แต่คนที่คิดดี เราก็จะให้กำลังใจจนกว่าเขาจะทำได้ โดยทางปฏิบัติให้เน้นการชื่นชมให้กำลังใจคนทำดี (ถึงแม้ว่าเขาจะเพิ่งเริ่มทำ) ดีกว่าการกีดกันไม่ให้รวมกลุ่มทำความดี ค่อยขยายผลความดี

สร้างบรรยากาศ“มูทิตาจิต” ชื่นชมความดี

➤ **เรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่อง (เริ่มทำที่ตนเอง เรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไข)**

การทำงานเริ่มจากคิดเป็นระบบ ทำจากความเป็นจริง ทำอย่างปราณีต ต่อเนื่อง เรียนรู้ ร่วมกันท่ามกลางการปฏิบัติ ปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ ทำงานตามบริบทของจังหวัดตนเอง เรียนรู้จากผู้อื่นได้ แต่ไม่ลอกเลียน และครอบงำผู้อื่น

การพัฒนาคุณธรรมนั้นจะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับ **ต้นทุนคุณธรรมเดิมที่มี** ทั้งภายในและภายนอก ไม่อาจเร่งรัดให้เกิดความสำเร็จโดยไว หากเร่งรัด โดยเฉพาะจากผู้บริหารองค์กร หรือผู้บริหารเครือข่าย ก็อาจเกิดการพัฒนาปลอมๆ คือมีผลงานส่งให้ผู้บริหารดูแต่ไม่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง นอกจากนี้คุณธรรม เป็นเรื่องที่อยู่ในจิตใจ ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องคอยสังเกต และติดตามอย่างจริงจังจึงจะค่อย ๆ เห็นความสำเร็จที่ละน้อย ยิ่งประณีตก็จะยิ่งเห็นความสำเร็จที่ปรากฏมาให้เห็นง่ายขึ้น

ผู้นำควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการ ททท ทำทันที แต่ ไม่เน้นว่า ผลงานต้องเกิดทันที ค่อยดูและความดีเล็กๆ ให้เกิดการ

➤ **ชื่นชมยกย่อง**

ยกย่อง เชิดชู ให้คุณค่ากับการทำความดีทุกรูปแบบ และยกความสำเร็จ ให้เป็นเรื่องร่วม การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมไม่จำกัดรูปแบบในการขับเคลื่อน ไม่จำเป็นต้องรับการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่เลือกเฉพาะศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือชาติพันธุ์ใด ชาติพันธุ์หนึ่ง หากกลุ่มหรือภาคีเครือข่ายยังสามารถขับเคลื่อน **“สังคมคุณธรรม”** ไปได้ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแต่ละปีเป็นเพียงทางเลือกให้กับผู้เริ่มต้นที่ยังไม่รู้ว่า จะแสวงหาความรู้จากที่ใด เท่านั้น แต่กระนั้น ก็ควรมีการส่งเสริมยกย่องการทำความดีทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำความดี เป็นภาพลักษณ์ที่สังคมนั้นๆ ยอมรับ ในอนาคต

กลยุทธ์ในการส่งเสริมและขับเคลื่อน “จังหวัดคุณธรรม”

“ย้า” : การย้ารากฐานความสำคัญในหลักคุณธรรมความดี ให้ดำรงอยู่ในวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติของชุมชน องค์กรให้เข้มข้น แข็งขันมากยิ่งขึ้น เช่น หลักการให้ ความเอื้ออาทร ซื่อสัตย์ จิตอาสา กตัญญูกตเวทีก การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

“โยง” : การเชื่อมโยงกลุ่มคน ขยายวงองค์กรที่ทำความดีให้เกิดการรวมพลัง **“สร้างบ้าน แปลงเมือง”** สร้างเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน คือ สังคมคุณธรรม อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ลดความทุกข์ เพิ่มความสุขให้มากขึ้น

“ยก” : การส่งเสริมยกย่องความดี คนดี องค์กรที่ทำความดี ให้มีที่ยืนในสังคม

“ขยาย” : การขยายผลความรู้ จากการทำความดีความงามไปสู่สังคม กลุ่มคนต่างๆ รวมถึงเยาวชนรุ่นใหม่ ให้มีการผลิตซ้ำความดีอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการส่งเสริมและขับเคลื่อน “จังหวัดคุณธรรม”

การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม สามารถจะแยกแยะให้เห็นเป็นรูปแบบหลักๆได้ ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. รูปแบบจากการขับเคลื่อนจากเครือข่ายที่หลากหลาย ขับเคลื่อนจากรูปธรรมล่างสู่บน ด้วยพลังของเครือข่าย ในจังหวัด และสามารถประสานภาคส่วนนโยบายจากภายนอก เข้าไปหนุนเสริมได้ เช่น กรณีจังหวัดพิจิตร โดยมีเครื่องมือหลัก คือ การให้แต่ละเครือข่ายทางสังคมในจังหวัดเสนอความดีที่อยากทำ และปัญหาที่อยากแก้ และมีการสร้างพื้นที่กลาง เพื่อการเรียนรู้ การยกย่อง ให้กำลังใจ และรางวัล ลักษณะการขับเคลื่อนด้วยเครือข่าย อาจไม่เต็มพื้นที่ แต่เกิดการครอบคลุมทุกกลุ่มที่หลากหลาย เช่น กรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดร้อยเอ็ด

๒. รูปแบบการสร้างการมีส่วนร่วม แบบเต็มพื้นที่ เน้นการสร้างกระบวนการพัฒนาเครื่องมือกลาง ที่สามารถใช้ร่วมกันทั้งจังหวัด โดยผ่านกลไกระดับหมู่บ้าน ตำบล ด้วยการออกแบบเครื่องมือกลางร่วมกัน และประกาศใช้ทั้งจังหวัด เช่น กรณีจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ประกาศใช้ธรรมนูญสันติสุขหมู่บ้านพร้อมกัน ทั้ง ๒,๔๓๖ หมู่บ้าน

๓. รูปแบบผสมผสาน เป็นการบูรณาการจากสองแบบข้างต้น โดยข้อกลางที่สำคัญคือ นายอำเภอ เป็นรูปแบบเปิดอิสระ ให้แต่ละกลุ่มเป้าหมาย ได้มีทางเลือกที่หลากหลาย ในการดำเนินการ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง แต่มีความผสมผสานไปกับการนำนโยบายไปดำเนินการผ่านฝ่ายปกครอง มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับคุณธรรมหลักของจังหวัดที่ได้กำหนดร่วมกัน เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดพัทลุง

องค์ประกอบสำคัญของการเป็น “จังหวัดคุณธรรม”

๑. มีคุณธรรมหลัก ร่วมกัน ของจังหวัด เช่น พอเพียง วินัย มีน้ำใจ รับผิดชอบ จิตอาสา ซึ่งจะต้องเป็นเป้าหมายร่วม ที่ต้องสะท้อนได้จากพฤติกรรมของคนในจังหวัด อย่างเป็นอัตลักษณ์

๒. ตอบโจทย์ประเด็น ปัญหาร่วมที่สำคัญของจังหวัด คุณธรรมหลักที่กำหนดร่วมกันนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของปัญหาทางสังคมของจังหวัด เช่น ปัญหาหนี้สินเกษตรกร ปัญหาท้องก่อนวัยอันควร ปัญหาการเสพติดในบริโภคนิยม ปัญหาการขาดจิตสำนึกส่วนรวม เป็นต้น

๓. มีการขับเคลื่อน “เครือข่ายคุณธรรม” ซึ่งมาจากภาคส่วนต่างๆ เช่น ภาคชุมชนท้องถิ่น เครือข่ายสถานศึกษา เครือข่ายภาคธุรกิจ เครือข่ายสื่อมวลชน เครือข่ายองค์กรทางศาสนา เครือข่ายภาครัฐ เป็นต้น

๔. มีการขับเคลื่อนการเป็น “หน่วยงานคุณธรรม” ของหน่วยงานระดับจังหวัด ที่เป็นแรงผลักดัน และหนุนเสริม โดยมีบทบาทในการสนับสนุน ชื่นชม เชียร์ และช่วยเหลือ ตามความเหมาะสม ของแต่ละเครือข่าย ที่ต้องการสนับสนุน โดยที่ภาครัฐจะต้องไม่ไปดำเนินการแทน

๕. มีการขับเคลื่อน เชื่อมสู่ระดับฐานราก ในเชิงโครงสร้าง เกิดเป็นองค์กรคุณธรรมจากจุดเล็กๆ เชื่อมโยงเป็นชุมชนคุณธรรม ตำบลคุณธรรม อำเภอคุณธรรม ในจังหวัดนั้น พลังการเปลี่ยน ต้องทำไปอย่างสอดคล้อง เป็นระบบ

กระบวนการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมอย่างไร

กระบวนการส่งเสริมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมนั้น หากจะทำให้บรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมาย ๓ ระดับ ดังที่กล่าวมานั้น จะต้องอาศัยกระบวนการสำคัญ ๘ ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

❖ ชวนกันก่อการดี

โดยการประสานแกนนำที่เชื่อมั่นว่าคุณธรรมความดีจะเป็นฐานสำคัญของการพัฒนา เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานจริง หรือมีความมุ่งมั่นอยากสร้างสังคมคุณธรรม ซึ่งอาจเป็นประชาชน ประชาสังคม ผู้นำศาสนา ภาคเอกชน หรือข้าราชการก็ได้ ไม่ติดยึดกับตำแหน่งเพียงอย่างเดียว ชักชวนคนเหล่านี้มาร่วมมือ และขยายวงออกไป

❖ ค้นหาความจริงของพื้นที่

ประเมินสถานการณ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ธรรมชาติของคนและองค์กร ในระดับพื้นที่และจังหวัด ค้นหาคุณค่า หรือต้นทุนที่จะแก้ปัญหา และพัฒนาคุณธรรมความดี ทั้งระดับบุคคล ระดับหน่วยงาน องค์กร รวมถึงค้นหาตัวอย่าง ต้นแบบของความสำเร็จเพื่อยกระดับต่อยอดขยายผล

❖ เชื่อมโยงประสานพลัง

สร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือขององค์กรและเครือข่ายคุณธรรมความดี ทุกระดับ ทุกประเภท จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมมากที่สุด และสร้างสัญลักษณ์ที่แสดงตัวตนและพลังของขบวนการเครือข่ายคุณธรรม เช่น ธงคุณธรรม เป็นต้น

❖ พัฒนากลไกการขับเคลื่อน = ประชา+รัฐ:

มีคณะทำงานที่เป็นกลไกที่มาจากบุคคลหน่วยงานองค์กรที่หลากหลาย ยึดหยุ่นคล่องตัว เหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของแต่ละจังหวัด โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพ และความสุขในการทำงานร่วมกัน กลไกการทำงานอาจแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเป็นกลุ่มประสานงานที่เหมาะสมก็ได้ และอาจมีการเปลี่ยนแปลงกลไกการทำงานเป็นช่วงๆตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการประเมินร่วมกัน

❖ สร้างเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน ในจังหวัด

บูรณาการ ยกระดับจากงานของแต่ละองค์กรเครือข่ายสู่การสร้างเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน คือ การมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงบวก ของคนในจังหวัด โดยจัดกระบวนการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมกำหนดรูปแบบกลาง ให้ได้เป้าหมาย แนวทาง และตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงบวกร่วมกัน

❖ ลงมือทำตามแผน

ลงมือปฏิบัติ ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยหัวใจสำคัญอยู่ที่ **การเรียนรู้** ไม่ยึดติดกับผลของการดำเนินกิจกรรมเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมุ่งสู่ผลลัพธ์/เป้าหมายที่คาดหวัง เพราะกิจกรรมเป็นเพียงเครื่องมือ บางครั้งการดำเนินกิจกรรมล้มเหลวหากแต่ผู้เกี่ยวข้องเกิดการเรียนรู้ก็จะนำไปสู่การปรับปรุงการพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพของงานในอนาคตต่อไป การปฏิบัติงานนั้นหมายรวมถึง ทั้งในเครือข่ายของตน และงานร่วมของจังหวัดคุณธรรม

❖ พัฒนาเพื่อความมั่นคง ยั่งยืน

การทำงานต้องทำซ้ำ และยกระดับงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตรวจสอบว่า ผลที่เกิดขึ้นนำไปสู่การสร้างสังคมคุณธรรมในจังหวัดได้มากน้อยเพียงใด จะมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น เร็วขึ้นอย่างไร เมื่อทำได้ดีแล้วต้องขยายผลการดำเนินงานโดยการจัดการความรู้ที่เกิดขึ้น จัดทำสื่อรณรงค์เผยแพร่ การผลักดันเชิงนโยบาย และส่งเสริมให้คำแนะนำจังหวัดอื่นๆที่สนใจ

❖ สร้างข่าย ขยายผล

เป็นการยกระดับการทำงานระดับจังหวัดสู่การรวมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมระดับประเทศ ให้เกิดแนวร่วมในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น โดยจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมร่วม และยกระดับสิ่งที่ได้ค้นพบไปสู่นโยบายสาธารณะ เพื่อให้สังคมเกิดการตื่นตัว และการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

กระบวนการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมที่ดีควรเชื่อมโยงบูรณาการกับการขับเคลื่อนงานพัฒนาในประเด็นต่างๆ ภายในจังหวัดร่วมกับเครือข่ายด้านอื่นๆ อย่างเป็นขบวนการร่วมกัน จนมีพลังมากกว่าการทำงานเชิงเดี่ยว

กระบวนการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

พลังขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมคืออะไร

พลังสำคัญที่ทำให้การส่งเสริมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย

- **พลังเครือข่ายทางสังคม** : คือ พลังของเครือข่ายภาคประชาชน ประชาสังคม ภาคธุรกิจ และองค์กรนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐ ที่มีบทบาทสำคัญ เป็นแนวหน้า หรือแกนกลางของการขับเคลื่อนงานที่ต่อเนื่อง
- **พลังทางนโยบาย** : คือ พลังของราชการและการเมืองทั้งภายในจังหวัด โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด การเมืองท้องถิ่น และระดับนโยบายส่วนกลาง ถ้าสนับสนุนจะทำให้การขับเคลื่อนงานรวดเร็ว กว้างขวางและมีประสิทธิภาพ
- **พลังความรู้** : คือ ข้อมูล และองค์ความรู้ที่จะเป็นฐานในการขับเคลื่อนงานได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ตั้งแต่กระบวนการวิเคราะห์ วางแผน ดำเนินการ และประเมินผล
- **พลังศาสนา** : คือ พลังทางจิตวิญญาณ ความเชื่อ ความดีงาม ที่มีการใช้สัญลักษณ์ทางศาสนา หรือองค์กรทางศาสนา เข้ามาร่วมปฏิบัติขับเคลื่อน เสริมหนุน ชี้ให้เห็นถึงการละชั่ว กัลยาณ การขับเคลื่อนทั้งจังหวัด มีประสิทธิภาพสูง
- **พลังสื่อสร้างสรรค์** : คือ เครื่องมือที่สร้างความเข้าใจ จิตสำนึก การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ ขยายผล ที่ถ่ายทอดจากความจริงให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ พลังของสื่อมีความสำคัญและต้องยึดโยงสัมพันธ์กันอย่างเกื้อกูล จึงจะมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายได้

ตัวอย่างเครื่องมือ^๑ ที่ใช้ส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

- **ธรรมนูญหมู่บ้าน ๙ ตี^๑** – เป็นกระบวนการนำจารีต ความเชื่อ ประเพณี และสิ่งที่ประชาชนเคารพ มาจัดทำเป็นข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ที่ครบทุกมิติของของคนในพื้นที่ ภายใต้หลักศาสนา “ทำดี ละชั่ว กัลยาณ”
- **แผนที่ความดี^๒** - เป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อค้นหาคุณค่าความดี คนดี เพื่อนำมาถอดองค์ความรู้ ыกย่อง ขยายผล
- **ธนาคารความดี^๓** – เป็นกระบวนการสร้างเป้าหมายความสุขชุมชน และกระบวนการส่งเสริมการทำ ความดี ที่ผู้ทำได้ผลตอบแทนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม
- **ตัวชี้วัดความสุขชุมชน^๔** – เป็นกระบวนการค้นหาความดี ความสามารถ ความสุขร่วมของชุมชนในอดีต ปัจจุบัน เพื่อสร้างเป้าหมายตัวชี้วัดความสุขในอนาคตร่วมกัน และสร้างกลไกกลางมาขับเคลื่อน โดยบทบาทของสภาผู้นำ แต่ละระดับ
- **โครงการคุณธรรม^๕** – เป็นกระบวนการส่งเสริมการพัฒนาในองค์กร และสถานศึกษา มีสโลแกนในการดำเนินงานคือ “ร่วมกัน ทำดี อย่างมีปัญญา” เป็นการนำต้นแบบจากโครงการวิทยาศาสตร์ไปปรับใช้

¹ เครื่องมือต่างๆสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

² รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม และ มิวรา ชัยมหวางค์. รายงานการวิจัยแผนที่คนดี(People mapping). ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน). 2547

³ องค์กรชุมชนตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

⁴ แนวคิดจาก อาจารย์ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม

- **การส่งเสริมองค์กรคุณธรรม** – เป็นกระบวนการส่งเสริมเพื่อพัฒนาองค์กรคุณธรรม ในมิติต่างๆ ที่เหมาะสมกับบริบทองค์กร ตามแนวทางของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เช่น โรงงานคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม ธุรกิจคุณธรรม อบต.คุณธรรม หน่วยงานภาครัฐคุณธรรม เป็นต้น
- **ดัชนีชี้วัดความซื่อตรง**^๖ - เป็นเครื่องมือวัดความซื่อตรงที่สอดคล้องกับหลักประสิทธิภาพประสิทธิผลการดำเนินงานของตนเองที่นำไปสู่การพัฒนาและการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- **ตลาดนัดความดี (๘)** - เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเปิดพื้นที่ความดีงาม ในการเสนอรูปธรรมการส่งเสริมคุณธรรม ในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นต้นแบบ ในจังหวัด พร้อมกับการเสนอประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผล
- **สมัชชาคุณธรรมจังหวัด (๙)** - เป็นพื้นที่กลาง ในการรวมพลังเครือข่ายต่างๆ ทางสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนาคุณธรรม ความดี การเสนอองค์ความรู้ใหม่ๆ การพัฒนาข้อเสนอทางนโยบายสาธารณะ และติดตามมติสมัชชาคุณธรรมในระดับพื้นที่

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมและรูปแบบการทำงานอื่นๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ การพัฒนาจังหวัดคุณธรรมได้ แม้ไม่ใช่ชื่อคุณธรรมโดยตรง แต่มีเนื้อหา การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมความดี เช่น หมู่บ้านศีลห้า หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง กองทุนสวัสดิการชุมชน ชุมชนดีกว่า เป็นต้น

กลไกการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

๑. จัดตั้งกลไกการขับเคลื่อนคุณธรรม จังหวัด เพื่อวางแผนการดำเนินงานจังหวัดคุณธรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.๑ กลไกการส่งเสริมคุณธรรม ระดับนโยบาย

ประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับสูงในระดับจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงานหลัก กำกับติดตามและสนับสนุน ปัจจุบันเทียบได้กับ **อนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด** ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ซึ่งจะต้องอาศัยการทำหน้าที่ที่ยึดหลัก ๔ ช. คือ “**ชม**” ชื่นชมความดีแม้เพียงเล็ก ๆ “**แซร์**” เผยแพร่ความดีไปในจุดที่อาจต้องการตัวอย่างความดี “**ช่วย**” เมื่อทีมมีปัญหาอุปสรรคในการทำความดี หรือสนับสนุนให้ทำความดี “**เชื่อม**” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการประสานผ่านผู้นำองค์กร ผู้บริหารร่วมประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรม โดยเฉพาะการประเมินเชิงคุณภาพที่แสดงได้ยากด้วยตัวเลขเชิงปริมาณ

⁵ พระมหากษัตริย์รัตนันทร ฐิตวิโส คู่มือโครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ โครงการพัฒนาคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” www.moralproject.net .2552

⁶ โครงการพัฒนาชุดเครื่องมือการประเมินความซื่อตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน).2557

⁸⁻⁹ เครื่องมือ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน)

๑.๒ คณะทำงานเครือข่ายคุณธรรม

คณะทำงานมีหน้าที่ในการวางแผนการปฏิบัติงาน และและดำเนินการ สนับสนุน กระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสร้างองค์ความรู้ด้านคุณธรรม และอำนวยความสะดวกไปตลอดจนให้คำแนะนำ ปรีกษา แก้ไขปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายทางสังคม เช่น คณะทำงานเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม เครือข่ายเอกชน เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายสื่อคุณธรรม เครือข่ายชุมชนคุณธรรม เป็นต้น

๑.๓ ทีมงานทางวิชาการส่งเสริมคุณธรรม

ทีมฝ่ายวิชาการ หรือฝ่ายข้อมูลการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม : ประกอบไปด้วยผู้ที่สามารถศึกษารวบรวมข้อมูล รายงานสถานการณ์คุณธรรม รวบรวมกิจกรรมความดี ที่มีการค้นพบ นำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกในการค้นหา/เผยแพร่ (ไม่จำกัดว่าเป็นโครงการเล็กหรือใหญ่)

๑.๔ ทีมเครือข่ายปฏิบัติ

- **ทีมจิตอาสาขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม** เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลคนที่มีเป้าหมายร่วมกัน และอยากทำความดี ทำหน้าที่ ทำตามกำลังโดยไม่ต้องรอว่าจะมีคนทำด้วยหรือไม่ **มีบทบาทในการติดตามเสริมพลัง** เมื่อทำแล้วพร้อมที่จะแชร์แบ่งปันช่วยเหลือให้ผู้ที่ยากทำตาม โดยการร่วมกิจกรรม ตามกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม
- **ทีมองค์กร/หน่วยงาน** หมายถึง คณะทำงาน กลุ่มจิตอาสาในองค์กร และชุมชน ที่ร่วมกันกันกิจกรรมความดี เพื่อขับเคลื่อน **“ปัญหาที่ยากแก่ ความดีที่ยากทำ”** หรือการพัฒนาคุณธรรมระดับพื้นที่ ด้วยเครื่องมืออื่นๆ เช่น ธรรมนูญสันติสุขหมู่บ้าน ระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน
- **ทีมองค์กร/หน่วยงาน ระดับตำบล** หมายถึงทีมงานระดับตำบลที่นำความดีเล็ก ๆ มาแก้ไข **“ปัญหาที่ยากแก่ความดีที่ยากทำ”** ระดับตำบล (ถ้ามี)
- **ทีมระดับอำเภอ** หมายถึงทีมงานระดับอำเภอ ที่นำความดีเล็ก ๆ มาแก้ไข **“ปัญหาที่ยากแก่ความดีที่ยากทำ”** ระดับอำเภอ (อำเภอคุณธรรม)

การติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

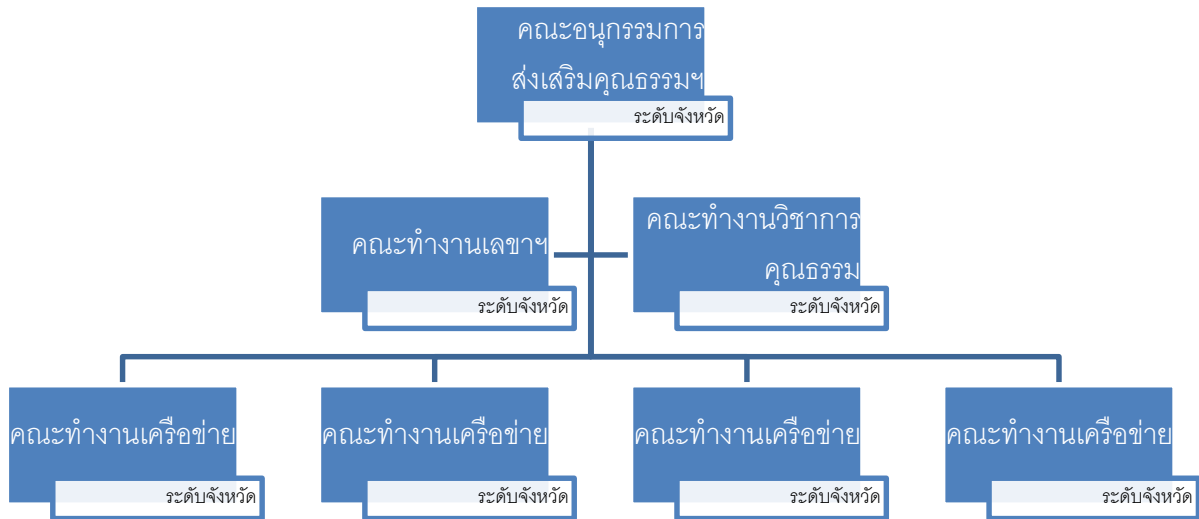
กระบวนการติดตามการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม เป็นการติดตามที่ไม่เร่งรัดความสำเร็จตามตัวชี้วัด แต่เป็นการติดตามการดำเนินการ **“กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม”** ติดตามการค้นหาต้นทุนความดี (ใคร,หน่วยงานไหน,เรื่องอะไร) ติดตามการเปิดพื้นที่ให้ความดีเล็กๆ ได้มีการนำเสนอให้กับผู้บริหารและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจขับเคลื่อนโครงการ (ใครเข้าร่วม , ที่ไหน ,เมื่อไหร่ , ผลหลังจากการเปิดพื้นที่แล้วใครได้รู้อะไรเพิ่มเติมบ้าง) ให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าว **“ชม”** ความดี ที่ได้รับจากการเปิดพื้นที่/เยี่ยมชม **“แชร์”** ความดี **“ช่วย”** ในจุดที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องช่วยได้ **“เชื่อม”** จัดให้มีการประสานข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนโครงการ

การขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม ควรดเว้นการตำหนิทุกกรณี

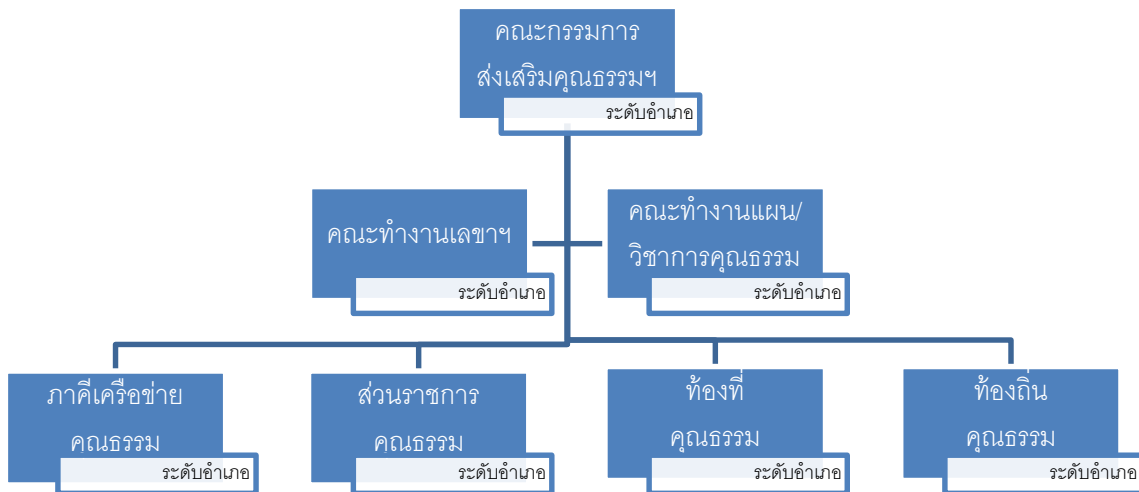
กระบวนการสรุปประเมินผลการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ควรมีการสรุปตามแผนงานโครงการปกติของหน่วยงาน โดยใช้หลักเกณฑ์และแนวทางการส่งเสริมและคัดเลือกชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ตามแนวทางของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ การติดตามผลความก้าวหน้าตามประกาศเจตนารมณ์ของจังหวัด ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ (กรณีที่เป็นโครงการด้านคุณธรรมที่สำคัญ หากมีการสรุปเชิงปัญหาอุปสรรค ควรสรุปด้วยว่าจะมีการ “ช่วย” หรือ “เชื่อม” อย่างไร จากกลไกแต่ละระดับหรือผู้เกี่ยวข้อง)

“จัดให้มีการนำเสนอผลงาน ผ่านตลาดนัดความดี หรือสมัชชา
คุณธรรม ในแต่ละปี เน้นให้สะท้อนความคิดในแง่มุม “ชม แชร์
ช่วย เชื่อม” เพื่อขยายผลความดี”

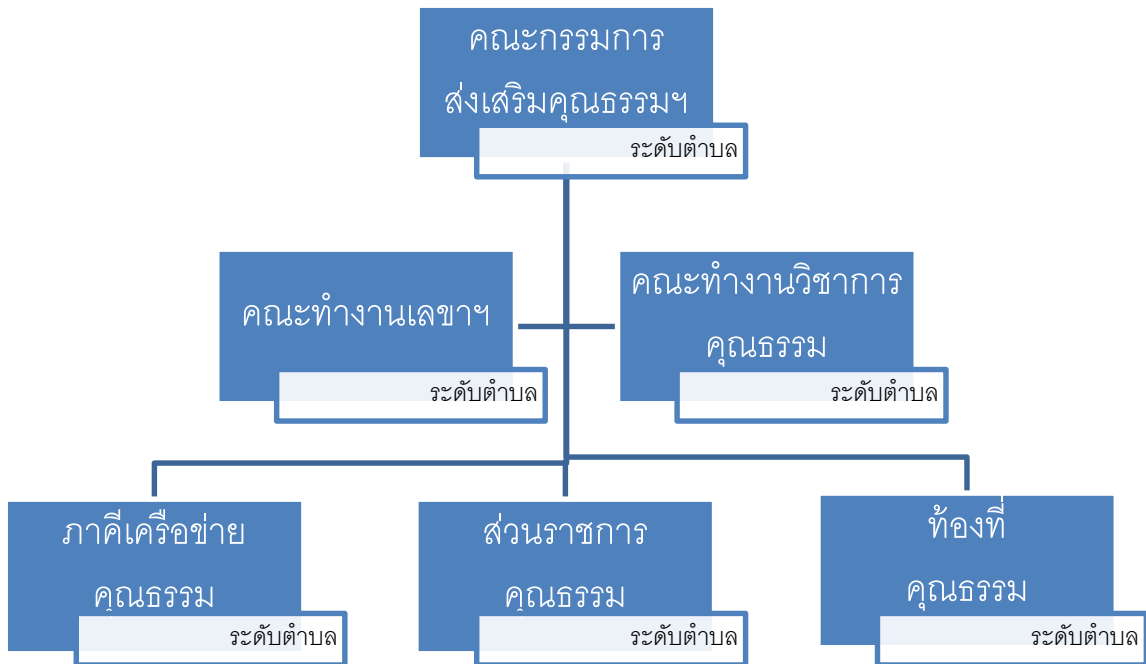
ระดับจังหวัด

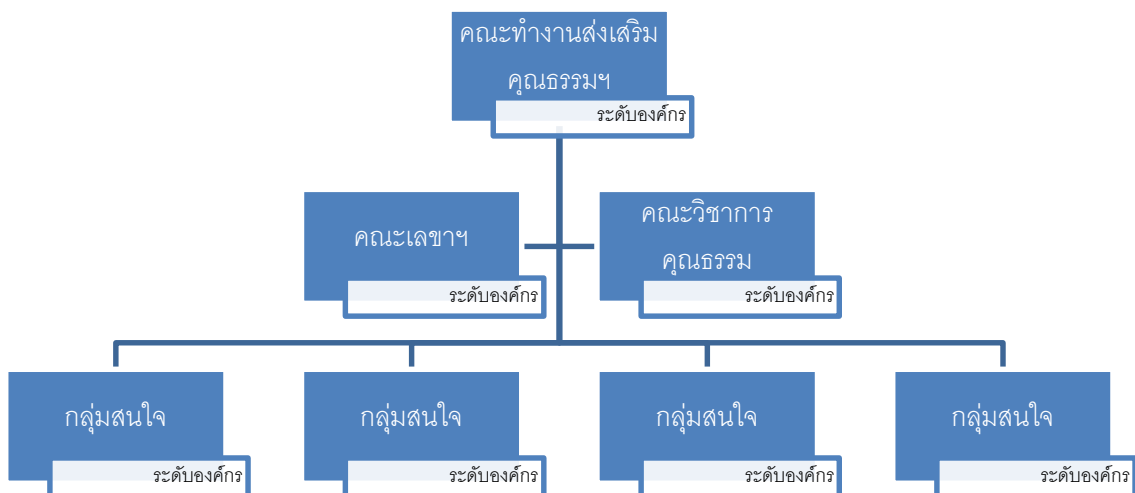
ระดับอำเภอ

ระดับตำบล

ระดับองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่มบุคคล

ปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

๑. การมีบุคคลคุณธรรม และองค์กรคุณธรรมต้นแบบ

จังหวัดทุกจังหวัดย่อมจะมีคนดี องค์กรที่ดี ที่มุ่งมั่นดำเนินการในจังหวัด ในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่อยู่ในพื้นที่ หรือนอกพื้นที่ และเข้ามามีบทบาทสำคัญในบ้านเกิดตนเอง คนเหล่านี้ เราต้องมีแววมองสืบเสาะ และดำเนินการชักชวน เชื่อมร้อยพลัง โดยให้ทุกพลัง เป็นคนที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่สูญเสียสถานะ และบทบาททางสังคมใดๆ หากบุคคลเหล่านี้ ทำงานร่วมกันได้ ย่อมมีพลังต่อการเปลี่ยนแปลง

๒. การมีกลุ่มเครือข่ายที่พร้อมทำเรื่องคุณธรรมเป็นต้นทุน อาทิ เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายสวัสดิการชุมชน และเครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม เครือข่ายจิตอาสา ชมรม สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้าน สโมสรโรตารี เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า การขับเคลื่อนคุณธรรมในจังหวัด ต้องอาศัยแรงของเครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในจังหวัดนั้นๆ มากกว่าโครงสร้างของส่วนราชการเท่านั้น

๓. การขับเคลื่อนคุณธรรม เริ่มจากฐานราก

เริ่มต้นจากการเป็นจังหวัดคุณธรรม ควรเริ่มต้นจากประชาชนฐานราก หรือองค์กรต่างๆ ในจังหวัด ที่ได้มองเห็นสถานการณ์ปัญหาบ้านเมือง และแนวโน้มในอนาคต โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหาที่อยากแก้ และความดีที่อยากทำ หรือได้ลงมือแล้ว แต่ยังขาดพลังทางนโยบายสนับสนุน การมีผู้ว่าราชการจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการให้การสนับสนุน ติดตามประเมินผล สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการขับเคลื่อนคุณธรรมในจังหวัด ที่เป็นปัจจัยของความสำเร็จ คือ ภาครัฐให้ความเห็นชอบ และภาคเครือข่ายร่วมด้วยช่วยกันในการสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่

๔. ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนคุณธรรมจังหวัด

เพราะ ปัญหาด้านคุณธรรมเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้าง และเป็นวาระที่ประชาชน และเครือข่ายต่างๆ ให้ความสนใจ ดังนั้นการที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม มีบทบาทถึงธำรงนำ จึงมีความสำคัญต่อการสร้างขวัญกำลังใจ ของเครือข่ายต่างๆ อย่างยิ่ง

๕. การประสานพลังเครือข่าย คือ มีการประสานเชื่อมโยงให้เกิดการรู้จัก สร้างความคุ้นเคยและผูกความสัมพันธ์ โดยมีเป้าหมาย ทิศทางร่วมกัน ช่วยเหลือกันเมื่อลงมือปฏิบัติ ต้องให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ชื่นชม ยกย่อง ให้กำลังใจ การทำความดีทุกรูปแบบ ไม่ตำหนิกัน ขยายผล สื่อสาร ให้เกิดการรับรู้และเป็นที่ยอมรับร่วมกันต่อสาธารณะ

สิ่งที่ควรทำ และไม่ควรทำ ในการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

- เป้าหมายสุดท้ายของการทำเรื่องคุณธรรม คือ **ความสุข ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน** หากทำแล้วรู้สึกเป็นทุกข์ ไม่สบายใจ คนก็จะไม่อยากทำ ไม่อยากเข้าร่วม ต้องทำให้เป็นเรื่องสนุก แต่ทำอย่างจริงจัง แข็งขัน และบันเทิง
- ความดี มีมากมายในทุกพื้นที่ ในจังหวัด แต่ยังขาดการชักชวน เชื่อมร้อย เป็นพลัง ต้องสร้างพื้นที่กลางเพื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผลักดันไปสู่จุดหมายร่วมให้ได้
- ทำงานด้านคุณธรรมความดี **ต้องไม่ติดดี ไม่ยึดติดหัวโขน** ไม่คิดว่าเราดีกว่าคนอื่น คนอื่นไม่ดีทำเรา หรือเรายังไม่ดีพอ เท่าเขา ต้องรู้สึกมีใจปรารถนาอยากทำดี
- การขับเคลื่อนงานด้วยเครือข่ายคุณธรรม พึงระลึกไว้ว่า **ไม่มีใครใหญ่กว่าใคร ไม่มีใครเป็นนายใคร** ไม่มีใครสั่งการใครได้ ต้องเน้นการทำงานด้วยใจ ไม่มีการใช้อำนาจบังคับ

- การทำความดี พี่ระลึกเสมอว่า ต้องมีการสื่อสารต่อเนื่องบ่อยๆ ทำให้ตระหนัก และทุกคนเห็นคุณค่า เรื่องความดีงาม
- ความสำเร็จของการทำเรื่องคุณธรรม คือ ได้ความสุข ไม่มุ่งตัวชี้วัดเชิงปริมาณ แต่อาจวัดผลได้จากการที่ทุกข์ลดลง และความดีงามเพิ่มขึ้น เมื่อใดที่เห็นความสำเร็จ ให้นำความสำเร็จนั้น มาชื่นชมด้วยกัน ให้เป็นความสำเร็จร่วม ไม่ยกมาอวดอ้าง เป็นของตนเองแต่ผู้เดียว
- การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ความสำคัญอยู่ที่เครือข่ายและประชาชน ไม่ได้อยู่ที่โครงสร้างอำนาจ หรือรอแต่คำสั่งการของผู้ว่าราชการแต่เพียงผู้เดียว แต่ควรใช้โครงสร้างอำนาจเป็นเครื่องมือ สนับสนุนการขับเคลื่อนอย่าง แต่ไม่ติดยึด

บทบาทของศูนย์คุณธรรมในการส่งเสริมและขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

ศูนย์คุณธรรม มีนโยบายส่งเสริมเพื่อขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมที่เน้นตามความสมัครใจ และความพร้อมของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละจังหวัด ควบคู่กับการประเมินสถานการณ์ต้นทุน ศักยภาพ โอกาส และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีบทบาทภารกิจ ดังนี้

- **ด้านการประสานเชื่อมโยง**
 - เชื่อมโยงแกนนำผู้ก่อการดี ในทุกภาคส่วนของสังคม
 - ประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๕ กระทรวงหลัก ในคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ประกอบไปด้วย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม
 - เชื่อมโยงและสนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรม องค์กรคุณธรรมของเครือข่ายด้านคุณธรรมความดีทุกภาคส่วน
- **ด้านองค์ความรู้และนวัตกรรม**
 - สนับสนุนการวิจัย และการประเมินสถานการณ์คุณธรรม จัดทำข้อมูลองค์ความรู้/องค์กรคุณธรรมต้นแบบ
 - พัฒนาศักยภาพแกนนำ วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม ให้ครอบคลุมหลากหลาย ในทุกพื้นที่
 - ร่วมออกแบบการทำงาน เชื่อมโยงแผนงาน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงานจังหวัดคุณธรรม
 - สนับสนุนองค์ความรู้ การเรียนรู้ และการจัดการความรู้ จากการปฏิบัติภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดอย่างเหมาะสม
- **ด้านการสื่อสารและขยายผลต่อสาธารณะ**
 - สนับสนุนการจัดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัด หรืองานตลาดนัดความดี ในระดับจังหวัด
 - การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ เข้าสู่เวทีสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ
 - การสื่อสารสาธารณะ ผลงานของจังหวัดนำร่องทุกช่องทาง

ทั้งนี้ การสนับสนุนบุคลากร และงบประมาณ ตามบทบาทข้างต้นเป็นไปตามความพร้อมของศูนย์คุณธรรมในแต่ละปี โดยศูนย์คุณธรรม พร้อมให้การสนับสนุนกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างจังหวัดหรือพื้นที่ต่างๆ และพร้อมให้คำปรึกษา เติมเต็มความรู้ และช่วยสร้างแรงให้กับจังหวัดขยายผลอื่นๆ ที่สนใจดำเนินการ

สรุปภาพรวมการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. เป้าหมายการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมในระยะ ๑-๓ ปี

● เป้าหมายการขับเคลื่อนปีที่ ๑

๑. จังหวัดและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้าใจแนวทางและร่วมขับเคลื่อน
๒. เกิดการรวมตัวขององค์กรเครือข่ายทางสังคมในจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม
๓. บุคลากร/แกนนำเครือข่าย/องค์กร ได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม
๔. ได้ประเด็นคุณธรรมร่วมของแต่ละเครือข่ายและภาพรวมจังหวัดที่จะเคลื่อน
๕. มีการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะเคลื่อนคุณธรรมในเวทีสมัชชาคุณธรรมจังหวัด/ภาค

บทบาทการเสริมหนุนของศูนย์คุณธรรม

- ค้นหาสถานการณ์และต้นทุนคุณธรรม
- สร้างแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงกลุ่มเครือข่าย
- อบรมวิทยากรแกนนำ / จัดกระบวนการเรียนรู้
- จัดกระบวนการสมัชชาคุณธรรม / สนับสนุนเครื่องมือ
- เป็นที่ปรึกษา

● เป้าหมายการขับเคลื่อน ปีที่ ๒

๑. ทุกภาคส่วนเกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมภาพรวมทั้งจังหวัดตามคุณธรรมเป้าหมาย
๒. มีการบรรจุการขับเคลื่อนคุณธรรมในยุทธศาสตร์จังหวัด
๓. เกิดกลไกขับเคลื่อนและกลไกการติดตาม ขยายผลอย่างเป็นระบบ
๔. มีเครื่องมือ องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนของแต่ละเครือข่าย
๕. เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเครือข่าย และระหว่างกลุ่มเครือข่าย ในรูปแบบสมัชชาคุณธรรม/ตลาดนัดคุณธรรม

บทบาทการเสริมหนุนของศูนย์คุณธรรม

- พัฒนาศักยภาพให้เป็นวิทยากรกระบวนการในแต่ละเครือข่าย
- พัฒนากลไกการประเมินติดตามในจังหวัด
- จัดกระบวนการสมัชชาคุณธรรม / สนับสนุนเครื่องมือ
- เป็นที่ปรึกษา

● เป้าหมายการขับเคลื่อนปีที่ ๓

๑. เกิดแหล่งเรียนรู้ องค์กร ชุมชนต้นแบบจากการขับเคลื่อนในเครือข่ายทางสังคม
๒. เกิดองค์ความรู้การเชื่อมโยงองค์กรเครือข่ายทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถเผยแพร่ขยายผลแก่จังหวัดอื่นได้

บทบาทการเสริมหนุนของศูนย์คุณธรรม

- พัฒนาระดับวิทยากรองค์กรต้นแบบในการเป็นที่ปรึกษา
- กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการคงไว้ซึ่งความดี

- สร้างระบบ มาตรการ ให้เกิดการขับเคลื่อนต่อเนื่องและอย่างยั่งยืน
- เป็นที่ปรึกษา

๒. บทบาทและการบูรณาการความร่วมมือการทำงาน

สำนักงานจังหวัด/ภาพรวมจังหวัด

- สนับสนุนเชิงนโยบาย
- จัดกลไกการขับเคลื่อนในจังหวัด
- ขับเคลื่อนเป็นยุทธศาสตร์จังหวัด
- บูรณาการทรัพยากร/งบประมาณที่เกี่ยวข้อง (ตามความเหมาะสม)

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

- แกนหลักการเชื่อมโยง ติดตามการขับเคลื่อนคุณธรรมของทุกกลุ่ม
- บูรณาการทรัพยากร/งบประมาณที่เกี่ยวข้อง (ตามความเหมาะสม)

หน่วยงานภาคีเครือข่ายทางสังคม ภาคส่วนต่างๆ

- เข้าร่วมเครือข่ายในจังหวัด (๙ กลุ่ม)
- ส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร
- ร่วมกระบวนการสมัชชาคุณธรรม
- พัฒนาศักยภาพบุคลากรในองค์กร
- ส่งเสริมสมาชิกเครือข่ายคุณธรรม
- บูรณาการทรัพยากร/งบประมาณที่เกี่ยวข้อง (ตามความเหมาะสม)

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

- สนับสนุนกระบวนการทางวิชาการ ค้นหาต้นทุนสถานการณ์คุณธรรมในจังหวัด
- สนับสนุนการเชื่อมโยง การรวมกลุ่มเครือข่ายทางสังคม
- สนับสนุนกระบวนการพัฒนาศักยภาพแกนนำ “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม”
- เสริมหนุนการจัดการความรู้
- ส่งเสริมกระบวนการสร้างองค์กรคุณธรรม
- จัดเวทีสมัชชาคุณธรรมระดับจังหวัดเพื่อเป็นเวทีกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และผลักดันนโยบายด้านคุณธรรมของเครือข่ายและภาพรวมจังหวัด
- ส่งเสริมการยกย่อง เชิดชู บุคคล องค์กร คุณธรรมต้นแบบให้เกิดการรับรู้และขยายผลในวงกว้าง
- สนับสนุนและบูรณาการทรัพยากร/งบประมาณร่วมกับหน่วยงานภาคีความร่วมมือในจังหวัด (ตามความเหมาะสม)

๓. ภาคี ๙ เครือข่ายทางสังคมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

- ๑) เครือข่ายภาครัฐ และ หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ
- ๒) เครือข่ายศาสนา
- ๓) เครือข่ายภาคการศึกษา เด็กและเยาวชน
- ๔) เครือข่ายสื่อมวลชน
- ๕) เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน
- ๖) เครือข่ายประชาสังคม
- ๗) เครือข่ายองค์กรชุมชน
- ๘) เครือข่ายชุมชน
- ๙) เครือข่ายการเกษตร

การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. การก่อรูปความคิด ได้แก่ การรวมพลคนทำดี การประเมินสถานการณ์คุณธรรม และค้นหาต้นทุนความดีเดิม ทั้งนี้ ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดเวทีการประชุมสร้างความเข้าใจ ระดมความคิดเห็น การอบรมหลักสูตรวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม การจัดการความรู้ สู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลระดมความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายทางสังคม ๙ เครือข่าย เพื่อการขับเคลื่อน "พระนครศรีอยุธยาจังหวัดคุณธรรม" ไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

➤ **ครั้งที่ ๑ การประชุมหารือหน่วยงานองค์กรความร่วมมือการขับเคลื่อนจังหวัด ปิงปประมาณ ๒๕๖๓ (ภาคกลาง ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) จัดขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐-๑๒.๓๐ น. ณ ห้องมงกุฎพิตร ๑ ชั้น ๔ อาคาร ๔ ชั้น ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจาก กว่า ๒๕ องค์กร ๖๐ คน และมีข้อสรุปจากที่ประชุม ดังนี้**

- การมีส่วนร่วมและการแบ่งเครือข่าย : จากการหารือร่วมกันในที่ประชุม ได้ข้อตกลงว่า ภาคีเครือข่ายของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น ๑๑ เครือข่าย ดังนี้ ๑. เครือข่ายภาครัฐ ๒. เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน ๓. เครือข่ายองค์กรทางศาสนา ๔. เครือข่ายภาคสื่อมวลชน ๕. เครือข่ายภาคการศึกษา ๖. เครือข่ายเด็กและเยาวชน ๗. เครือข่ายภาคประชาสังคม ๘. เครือข่ายองค์กรชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน ๙. เครือข่ายชุมชน (แบ่งตามมหาดไทย) ๑๐. เครือข่ายเกษตร ได้แก่ ผู้ขาย ผู้ซื้อ ผู้ผลิต ผู้บริโภค ๑๑. เครือข่ายภายใต้การกำกับของรัฐ เช่น ปปช. กกต. ศาล เรือนจำ
- การคัดเลือกผู้แทนในการขับเคลื่อนของแต่ละเครือข่าย : ณ วันที่ประชุม มีเครือข่ายสื่อมวลชน ที่ประชาสัมพันธ์จังหวัดยินดีเป็นแกนนำในการขับเคลื่อน
- รูปแบบการขับเคลื่อนงาน
- ทุกคนยินดีขับเคลื่อนร่วมกัน

- คิดบนพื้นฐานต้นทุนเดิม เพิ่มเติมเรื่องการถอดบทเรียนว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่สอดคล้องกับคุณธรรมข้อใด จากนั้นค่อยหาคุณธรรมร่วมของจังหวัด
- เวที ๒ : ถอดบทเรียนต้นทุนการดำเนินงานแต่ละเครือข่ายในเชิงประเด็น เพื่อหาเป้าหมายร่วม และแกนนำของแต่ละเครือข่าย

ครั้งที่ ๑

การประชุมหรือหน่วยงานองค์กรความร่วมมือการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ปี ๒๕๖๓
(๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒) ผู้เข้าร่วม ๖๐ คน จาก ๒๕ หน่วยงาน

➤ **ครั้งที่ ๒** ประชุมภาคีเครือข่ายทางสังคมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) จัดขึ้นเมื่อวันอังคารที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมอโยธยา ชั้น ๓ อาคาร ๔ ชั้น โดยมีหน่วยงานภาคีเครือข่ายร่วมหารือการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม กว่า ๕๒ องค์กร ๙๐ คน โดยมีข้อสรุปประเด็นสำคัญแต่ละกลุ่มที่สอดคล้องกับคุณธรรมหลัก “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ดังนี้

- พอเพียง :
 - เครือข่ายชุมชน : มุ่งเน้นความพอเพียง
 - เครือข่ายเกษตร : เพิ่มพื้นที่เกษตรสีเขียว เน้นการให้ การแบ่งปัน พอเพียง
- วินัย : เครือข่ายประชาสังคม และเครือข่ายชุมชน : วินัย
- สุจริต : เครือข่ายธุรกิจเอกชน : การสร้างความเป็นธรรมและธรรมาภิบาล
- จิตอาสา
 - เครือข่ายสื่อมวลชน : น้ำใจ
 - เครือข่ายภาครัฐและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ : น้ำใจ
 - เครือข่ายการศึกษา เด็กและเยาวชน : จิตอาสา
 - เครือข่ายธุรกิจเอกชน : การแบ่งปันทางสังคม
 - เครือข่ายประชาสังคม : จิตอาสาการเป็นเจ้าบ้าน ความมีน้ำใจ
 - เครือข่ายชุมชน : จิตอาสาเพราะอยู่ในวิถีชีวิต
 - เครือข่ายเกษตร : เน้นการให้ การแบ่งปัน

นอกจากนี้ยังพบว่า เครือข่ายศาสนา เน้นคุณธรรมทุกด้าน โดยเน้นการน้อมนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ครั้งที่ ๒

ประชุมภาคีเครือข่ายทางสังคมขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ปีงบประมาณ ๒๕๖๓
(๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒) ผู้เข้าร่วม ๙๐ คน จาก ๕๒ หน่วยงาน

➤ เวทีอบรมวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมแกรนด์บอลรูม ๑ โรงแรมเดอะควาลิคาซา รีสอร์ท อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา โดยมีข้อสรุปจากการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นในประเด็นปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ ดังนี้

● ปัญหาที่อยากแก้ (ภาพรวมของจังหวัด)

- อันดับ 1 : วินัยสิ่งแวดล้อม : ขยะ ภูมิทัศน์จังหวัด
- อันดับ 2 : วินัยจราจร เช่น การขาดระเบียบจราจร การใช้ถนน การรुक้าทางเท้า
- อันดับ 3 : ทุจริต,คอร์รัปชั่น, ระบบพวกพ้อง อุปถัมภ์, มองประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
- อันดับ 4 ยาเสพติด
- อื่นๆ ได้แก่ สามัคคี เป็นหนึ่งเดียวกัน, การมีส่วนร่วม การพัฒนาจังหวัดอย่างมีทิศทาง

● ความดีที่อยากทำ

- จิตอาสา ได้แก่
 - ระดับสาธารณะ: สาธารณะประโยชน์เพื่อส่วนร่วม, ช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน, เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, มีความรักสามัคคี เสียสละ
 - จิตอาสาระดับบุคคล ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกให้แก่เด็กและเยาวชน
- วินัยสิ่งแวดล้อม: การจัดการขยะ ทั้งขยะให้เป็นที่, ปลูกป่า, คัดแยกขยะ, ลดการใช้ถุงพลาสติกและโฟม
- วินัยจราจร: เคารพกฎหมาย
- ส่งเสริมการท่องเที่ยว: ภูมิปัญญาท้องถิ่น , พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์, เน้นการเป็นเมืองพุทธ, สำนักรักบ้านเกิด, รักษามรดกโลก,ดูแลเรื่องความปลอดภัยนักท่องเที่ยว, พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๒. **ติดตั้งกลไก** ได้แก่ การเชื่อมโยงประสานพลังกับทุกภาคส่วน เกิดเป็นคณะทำงาน ๙ เครือข่าย ได้แก่
๑. เครือข่ายภาครัฐและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ
 ๒. เครือข่ายการศึกษา เด็กและเยาวชน
 ๓. เครือข่ายศาสนา
 ๔. เครือข่ายธุรกิจเอกชน
 ๕. เครือข่ายชุมชน
 ๖. เครือข่ายสื่อมวลชน
 ๗. เครือข่ายประชาสังคม
 ๘. เครือข่ายองค์กรชุมชน
 ๙. เครือข่ายเกษตร
๓. **มุ่งมั่นสู่เป้าหมาย** โดยการกำหนดเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน ลงมือทำตามแผน ดังนี้

- **เป้าหมายผลลัพธ์เชิงพฤติกรรม**

- คุณธรรมพอเพียง : การให้ การแบ่งปัน
- คุณธรรมวินัย : จรรยา สิ่งแวดล้อม การเงิน หน้าที่
- คุณธรรมสุจริต : ธรรมาภิบาล ตรวจสอบได้ ลดความเหลื่อมล้ำ ไม่เลือกปฏิบัติ
- คุณธรรมจิตอาสา : น้ำใจ เอื้ออาทร ไผ่ตริ เจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วม

- **เป้าหมายเชิงกระบวนการ**

- ระดับต้น
 - เครือข่ายทางสังคมเข้ามาร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนโดยเข้าใจและสามารถถ่ายทอดได้
 - มีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงร่วมกันทั้งระดับเครือข่ายและระดับจังหวัด
 - มีเจตจำนงพร้อมกันในการเปลี่ยนแปลง
- ระดับกลาง
 - เกิดการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติอย่างเข้มข้น บันเทิง
 - เกิดกลไกการติดตามแบบเสริมพลัง
 - มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลาดนัดคุณธรรม
- ระดับสูง
 - แหล่งเรียนรู้ต้นแบบดีๆ เพิ่มขึ้น
 - สะท้อนผลพฤติกรรมที่ตั้งเป้าไว้
 - มี KNOW HOW ขยายผล

- **แนวทางสำคัญ ๖ แนวทาง**

- ปลุกจิตสำนึก “วินัยต่อส่วนรวม”
- สานพลังเครือข่ายทางสังคมให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการ
- ยกกระดับต่อยอดจากต้นทุนเดิมทั้งชุมชนและองค์กรคุณธรรม
- ใช้ระบบสารสนเทศ การสื่อสารเพื่อการเสริมพลังและสร้างภาพลักษณ์ความเป็นจังหวัดคุณธรรม
- จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “เชื่อม แשר โשר” เป็นพื้นที่ เรียนรู้ และขยายผล
- ยกย่อง เชิดชู บุคคลและองค์กรต้นแบบที่ควรค่าแก่การยกย่อง

○ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๔. สร้างข่าย ขยายผล ได้แก่ การสื่อสารสังคม การขยายผลสู่สาธารณะ และเวทีสมัชชาคุณธรรม ระดับจังหวัด ได้แก่

- การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ ๑๔ องค์กรต้นแบบภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่
 - โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา
 - อำเภพระนครศรีอยุธยา
 - สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
 - มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 - มูลนิธิพระมงคลบพิตร
 - ชุมชนคุณธรรมบ้านสกัดน้ำมันใต้ อ.นครหลวง
 - บริษัท เวสเทิร์น ดิจิตอล (ประเทศไทย) จำกัด
 - สถานีข่าวเคเบิล ATV
 - สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - สมาคมผู้นำสตรีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษ ตำบลสวนพริก
 - สภาองค์กรชุมชน จ.อยุธยา
 - โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา
 - ชุมชนสำเภาล่ม*
- DIGITAL PLATFORM เพื่อเผยแพร่ชุดความรู้ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่านทางสื่อ social
- สมัชชาคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดขึ้นในวันอังคารที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จ.พระนครศรีอยุธยา
- (ร่าง) แผนขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ซึ่งเกิดจากการระดมความเห็นของ ๙ เครือข่ายทางสังคม ภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- รายงานสถานการณ์คุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดทำโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย อาจารย์สุภารัตน์ ชัยกิตติพร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติที่ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย โดยภาคีทุกภาคส่วนร่วมดำเนินงาน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ดำเนินงานส่งเสริมการขับเคลื่อนคุณธรรม เริ่มจากระดับองค์กร ไปสู่ระดับพื้นที่ผ่านกลุ่มเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน ทั้งภาคเกษตร ภาครัฐ เด็กและเยาวชน การศึกษา ศาสนา เอกชน โดยใช้สมาชิกคุณธรรมเป็นเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน โดยที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น เป็นตัวแทนของพื้นที่ภาคกลาง ที่จะเป็พื้นที่ปฏิบัติการในการส่งเสริมขับเคลื่อนคุณธรรม นำมาสู่การศึกษาสถานการณ์ต้นทุนคุณธรรมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคมกลุ่มต่างๆ
2. เพื่อรวบรวมข้อมูลต้นทุนทางด้านคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในการศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์คุณธรรมตามประเด็นคุณธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมคุณธรรมความดีทั้งในระดับหน่วยงานองค์กร ทำการศึกษาสภาพการณ์และปรากฏการณ์ด้านคุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนกเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องทางด้านคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา หรือคุณธรรมอื่น ๆ

การดำเนินงานประกอบด้วย ๑) การสร้างเครื่องมือและการวางแผนในการเก็บข้อมูลสถานการณ์และต้น ๒) การเก็บข้อมูลโดยเก็บผ่านทางออนไลน์ ๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ต้นทุนสถานการณ์ของจังหวัดอยุธยา ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกลุ่มเครือข่ายทางสังคมต่างๆ และประชาชนทั่วไป จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูล

ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๔๐ คน จากหลากหลายเครือข่ายด้านสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย แกนนำ ผู้บริหาร เด็กและเยาวชน สมาชิกในกลุ่ม ช่วงอายุส่วนมากอยู่ระหว่าง ๔๑-๖๐ ปี เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย การศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากประกอบอาชีพเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

จากแบบสอบถามประเมินสถานการณ์คุณธรรมของสังคมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านการกระบวนการพัฒนาจังหวัดคุณธรรม พบว่า ๔ เรื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ๑. การประชุมประกาศเจตนารมณ์ด้านคุณธรรมร่วมกับจังหวัดและเครือข่ายอื่น ๆ ๒. การกำหนดคุณธรรมเป้าหมายร่วมกับจังหวัด (ปัญหาที่จะแก้) และมีส่วนร่วมการจัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด ๓. การมีส่วนร่วมกับการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัด และ ๔. การถ่ายทอดภารกิจด้านส่งเสริมคุณธรรมไปในระดับอำเภอเพื่อดำเนินการตามเป้าหมายของจังหวัด

ด้านการดำเนินงานตามแผนของจังหวัดคุณธรรม พบว่า ๓ เรื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ๑. มีการยกย่อง เชิดชู บุคคล ชุมชน องค์กร อำเภอ คุณธรรม ๒. มีการดำเนินงานตามคุณธรรมเป้าหมายร่วมกับจังหวัด (ปัญหาที่จะแก้) จนเกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมคุณธรรม และ ๓. การร่วมทำแผนส่งเสริมคุณธรรมกับจังหวัด และได้รับการบรรจุเป็นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดจนเกิดการบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน

ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในด้านคุณธรรม พบว่า ๓ เรื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ๑. มีการเพิ่มประเด็นคุณธรรมเป้าหมายใน 3 มิติ ได้แก่ การนำหลักศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมมากำหนดเป็นปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ เพิ่มเติมจากคุณธรรมอื่น ๆ อย่างชัดเจน ๒. มีส่วนร่วมดำเนินงานกับจังหวัดเพื่อแก้ปัญหา (ปัญหาที่จะแก้)จนมีผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น และมีประเด็นคุณธรรมในมิติการนำหลักศาสนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมมากำหนดเป็นคุณธรรมเป้าหมายเพิ่มเติมจากคุณธรรม 4 ประการอย่างชัดเจน ๓. มีองค์ความรู้การพัฒนาจังหวัดคุณธรรมในระดับจังหวัดและเครือข่ายมีผู้ที่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ และมีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับจังหวัดอื่นได้

และจากการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก พบว่า พฤติกรรมที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ การใช้ผ้าปิดจมูกในขณะที่ตนเองเป็นหวัด ซึ่งสะท้อนการมีวินัยของประชาชน รองลงมาคือการดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ สร้างกลุ่มเครือข่ายในการดำเนินงานให้เกิดความเชื่อมโยงและนำไปสู่จุดหมาย และลำดับสามคือการไม่ทุจริตในการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยสรุปแสดงให้เห็นว่าคุณธรรมเชิงบวกที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเรื่องวินัย และสุจริต

สำหรับสถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ พบว่า เป็นประเด็นในเรื่องวินัยและสุจริตเช่นกัน โดยลำดับแรกคือเรื่องปัญหาขยะ รองลงมาคือระบบอุปถัมภ์ในการทำงาน และประเด็นเด็กเยาวชน และครอบครัวตามลำดับ ซึ่งเป็นประเด็นที่นำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาได้ต่อไป ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมสถานการณ์เชิงบวกและทางลบในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยคุณธรรมสามารถส่งเสริมสถานการณ์เชิงบวกได้แก่ สุจริต จิตอาสา และมีวินัยในขณะที่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เชิงลบ คือวินัย และสุจริต เป็นปัจจัยที่สำคัญ รองลงมาคือเรื่องของจิตอาสา

ข้อเสนอในการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม และสร้างจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม

๑. ปลุกฝังด้านคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษาเพื่อขยายผลไปสู่ครอบครัวและชุมชน โดยกำหนดไว้ในการเรียนการสอนทุกช่วงวัยและทุกระดับการศึกษา เนื่องจากเด็กแต่ละช่วงวัยอาจมีระดับคุณธรรมไม่เท่ากัน จึงต้องมีการกำหนดเรียนรู้วิธีการที่เหมาะสมในการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม
๒. ส่งเสริมคุณธรรมในทุกองค์กร/สถาบัน/บุคคล รมรงค์ขับเคลื่อน หมู่บ้านตัวอย่าง ขยายชุมชนคุณธรรมให้เข้มแข็ง เน้นส่งเสริมความมีวินัยในหน่วยงาน ตรวจสอบเรื่องการทุจริตในหน่วยงาน และมีบทลงโทษที่ชัดเจน
๓. ให้มีการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมและกระทำอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกให้มากและยั่งยืน รวมถึงใช้ศิลปวัฒนธรรมในการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยจังหวัดอยุธยาจุดเริ่ม คือศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
๔. มีหน่วยงานกลางที่รับเรื่องในเหตุการณ์ที่สำคัญ ต้องช่วยเหลือแก้ไขเร่งด่วน หัวใจคุณธรรมคือทุกภาคส่วนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ภาครัฐควรยกย่องเชิดชูเกียรติให้ประจักษ์จริง

๕. ควรดำเนินการและหารือแล้วถอดบทเรียนคุณธรรม
๖. รูปแบบกิจกรรม/โครงการ ส่งเสริมคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น จิตอาสา เชิดชูคนดี เศรษฐกิจพอเพียง ขยายชุมชนเข้มแข็งเป็นสุข ขยายองค์กรคุณธรรม ภาคธุรกิจเอกชน ภาครัฐ ทำกิจกรรมจิตอาสาที่เป็นรูปธรรม ทำจริง ได้ผลจริงเพื่อสาธารณะประโยชน์
๗. กลุ่มเป้าหมายของโครงการควรประกอบด้วย บุคคลต้นแบบ เด็กและเยาวชนในสถาบันการศึกษา กลุ่มยุทธศาสตร์ องค์กรภาค เอกชน หน่วยงานภาครัฐ บุคคลในครอบครัว ตนเองหรือชุมชนที่อยู่อาศัย ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำสตรี และประชาชนทั่วไปรวมถึงหน่วยงานราชการ

แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของในสังคมไทยที่ถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมได้ในระยะยาว คือ “การปลูกฝังจิตสำนึก” ดังนี้

๑. การปฏิรูปหลักสูตรโดยเน้นใช้หลักสูตรการศึกษาเป็นรากฐานในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยมีการแบ่งเป็นช่วงระดับผู้เรียนกับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งกำกับติดตามในการจัดการเรียนการสอนคุณธรรมให้กับผู้เรียน
๒. ส่งเสริมการร่วมมือกันโดยการปลูกฝังในสถาบันครอบครัว ให้พ่อแม่ผู้ปกครองประพฤติตนเป็นแบบอย่าง การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เริ่มจากพ่อแม่ผู้ปกครองประพฤติตนเป็นอย่างที่ดีให้แก่บุตรหลาน การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนใช้ธรรมะเป็นตัวขัดเกลาในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม นับเป็นเรื่องที่สถาบันครอบครัวควรให้ความสำคัญในการประพฤติตนเป็นแบบอย่าง
๓. ส่งเสริมด้านการปฏิบัติและการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูภายในโรงเรียน
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรภาครัฐและเอกชนในการกำหนดแนวทางในการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในรูปแบบของการศึกษา ตลอดจนการที่ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การพัฒนาการจัดการศึกษาและปลูกฝังคุณธรรมให้ผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยการเข้าถึงสถาบันครอบครัวและสถาบันทางศาสนา รวมทั้งสภาพชุมชนของเด็กและเยาวชน โดยตรง ซึ่งแนวทางหรือมาตรการเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขปัญหาในสังคมได้

โดยสรุป สังคมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรรำนำคุณธรรมนี้มาเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรคุณธรรม โดยน้อมนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่

๑. ระเบิดจากข้างใน เป็นหัวใจสำคัญที่สุด ต้องให้เกิดจากความตระหนักรู้ที่มุ่งมั่นตั้งใจ มีเป้าหมายเดียวกันของผู้นำและสมาชิกขององค์กร
๒. ทำแบบองค์รวม ต้องทำพร้อมกันทั้งระบบขององค์กร โดยให้ประสาน สอดแทรก กับการบริหารและการทำงานปกติขององค์กร
๓. ทำตามหลักความจริง ต้องทำจากสภาพความจริงขององค์กร โดยมีการศึกษาปัญหาและต้นทุนความดีขององค์กรให้เป็นระบบ แล้วลงมือทำตามลำดับขั้น แก้ปัญหาที่จุดเล็กก่อน
๔. การมีส่วนร่วม ต้องสร้างโอกาสให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม เพราะเป้าหมายสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมคือการทำให้คนมีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่สะท้อนการมีคุณธรรมมากขึ้นจึงต้องให้ทุกคนเป็นพลังร่วมกันขับเคลื่อน
๕. ทำความดีเพื่อความดี ตั้งใจพัฒนาองค์กรคุณธรรมเพื่อสร้างองค์กรที่ดี สร้างคนดีเพื่อ สังคมดี มุ่งประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่มีเป้าหมายเคลือบแฝงเพื่อประโยชน์อื่น

ดังนั้นแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหา ได้แก่ **เรื่องวินัย** เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้แก่ ปัญหาขยะ / จราจร **เรื่องสุจริต** คือการป้องกันพฤติกรรมคอร์รัปชั่น ระบบอุปถัมภ์ในการดำเนินงาน ในส่วนของพลังความดีเพื่อรวมกันสามารถเป็นพลังความดีที่ชัดเจนและเกิดการขยายผลได้

หวังว่าผลงานวิจัยนี้จะสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนสังคมที่มีวินัย และใส่ใจในส่วนรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญของการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) เพื่อให้หน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรม สร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีที่ใช้กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน” นำไปสู่สังคมคุณธรรมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน อันส่งผลให้ประเทศชาติ และประชาชนมีความมั่นคง สงบสุขด้วยมิติทางศาสนา มั่งคั่ง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฯ ที่เน้นการวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย โดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญ เช่น ครอบครัว การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สื่อ และกลุ่มวิชาชีพต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ

สมัชชาคุณธรรม ถือเป็นกระบวนการและเครื่องมือหนึ่งที่สนับสนุนการเชื่อมโยงองค์กร เครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน โดยเป็นเวทีกลางในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กำหนดทิศทาง และพัฒนานโยบายด้านคุณธรรม สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ในระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับชาติรวมถึงการสร้างกระแสแรงจูงใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม และขยายผลการขับเคลื่อนงานตามประกาศเจตนารมณ์จากงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐สู่การปฏิบัติตามบริบทของแต่ละองค์กรและพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ประกอบกับผลการจัดสมัชชาคุณธรรมทั้ง ๔ ภูมิภาคปีที่ผ่านมา มีข้อเสนอที่สำคัญต่อการจัดงานว่า **การขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายและทำอย่างต่อเนื่อง** โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณธรรมใช้หลักการระเบิดจากข้างใน มีการประกาศเรื่องคุณธรรมเป็นวาระจังหวัดในทุกจังหวัด

เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมในระดับพื้นที่จังหวัด ภูมิภาค เกิดการบูรณาการความร่วมมือตามบริบทของแต่ละองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม เกิดการนำประกาศเจตนารมณ์ไปขยายผลในองค์กร และพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฯ สู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาองค์กรให้เกิดความยั่งยืนด้วยมิติคุณธรรม

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ศูนย์คุณธรรม(องค์การมหาชน) ได้ดำเนินงานพื้นที่ปฏิบัติการเชิงคุณธรรมใน ๔ จังหวัดนำร่อง ครอบคลุมทุกภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ภาคกลาง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี และ ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เกิดจังหวัดคุณธรรมต้นแบบโดยใช้หลากหลายวิธีการ ทั้งการประสานเชื่อมโยงองค์กรคุณธรรมผ่านการประชุมและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับต่างๆ การส่งเสริมกิจกรรมกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในพื้นที่ การถอดบทเรียนกรณีศึกษาในพื้นที่ต้นแบบ โดยมีเป้าหมายการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมใน ปีที่ ๑ ได้แก่

๑. จังหวัดและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้าใจแนวทางและร่วมขับเคลื่อน
๒. เกิดการรวมตัวขององค์กรเครือข่ายทางสังคมในจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม
๓. มีการสำรวจสถานการณ์และต้นทุนคุณธรรมในพื้นที่จังหวัด
๔. บุคลากร/แกนนำเครือข่าย/องค์กร ที่เข้าร่วมกระบวนการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม

๕. เกิดประเด็นคุณธรรมร่วม ของแต่ละเครือข่ายและภาพรวมจังหวัดที่จะเคลื่อนให้เกิดผลร่วมกัน
๖. มีการประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะเคลื่อนคุณธรรมในเวทีสมัชชาคุณธรรมจังหวัด /กลุ่มจังหวัด
๗. มีการกระตุ้น ติดตาม ขยายผลการขับเคลื่อนตามประกาศเจตนารมณ์ และแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมที่กำหนดของทุกเครือข่ายทางสังคม ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะก่อให้เกิดการรวมตัว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชื่นชม ยกย่อง และแสดงพลัง “ประกาศเจตนารมณ์” การขับเคลื่อนคุณธรรมร่วมกัน ของผู้แทนหน่วยงานองค์กรเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และขยายผลสู่การปฏิบัติในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์การจัดงาน

๑. เพื่อเป็นเวทีกลางของหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายทุกภาคส่วนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในระดับองค์กรและพื้นที่จังหวัด
๒. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายและสนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ –๒๕๖๔) และแผนยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรมสู่การปฏิบัติและนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กรเครือข่าย
๓. เพื่อบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมของภาคีสมัชชาคุณธรรม
๔. เพื่อค้นหา ยกย่อง บุคคล องค์กรต้นแบบด้านคุณธรรมในพื้นที่ และถอดบทเรียนแนวคิดจากประสบการณ์ สู่ความสำเร็จเผยแพร่ขยายผลในวงกว้าง

ชื่องาน

สมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้แนวคิด “ชาวอยุธยา มีวินัย ใส่ใจส่วนรวม”

วันและสถานที่จัดงาน

กำหนดจัดงานฯ ๑ วัน ในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนการขับเคลื่อนสมัชชาคุณธรรม

๑. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร เครือข่ายทางสังคมภายในจังหวัด ทหารเรือและกำหนดแนวทางความร่วมมือการขับเคลื่อนคุณธรรม ผ่านเวทีการระดมความเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (เวทีที่ผ่านมา วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒, วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ , และเวทีอบรมวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม วันที่ ๑๘-๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)
๒. ประชุมสร้างความเข้าใจ วางแผน ออกแบบรูปแบบงาน และเตรียมการจัดงานสมัชชาคุณธรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓ และ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓)
๓. ดำเนินการค้นหา คัดเลือกบุคคล/องค์กร ต้นแบบด้านคุณธรรมในพื้นที่เพื่อประกาศเกียรติคุณและจัดแสดงผลการดำเนินงาน ในงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. จัดเวทีสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓)

๕. ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการขับเคลื่อนประเด็นคุณธรรมตามมติ/ประกาศเจตนารมณ์ของสมัชชาคุณธรรมสู่การปฏิบัติในระดับองค์กร จังหวัด ขยายผลยังภูมิภาคอย่างต่อเนื่องในปีต่อไป
๖. การติดตาม ประเมินผล และถอดบทเรียนกรณีศึกษาที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม สังเคราะห์ข้อมูลนำสู่เวทีสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑
๗. ดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีต่อไป

เป้าหมายการจัดงาน

๑. เกิดการเชื่อมโยงองค์กร เครือข่ายคุณธรรม และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเชิงนโยบาย หน่วยงานสนับสนุน หน่วยปฏิบัติการทั้งในส่วนกลางและหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดผ่านกระบวนการสมัชชาคุณธรรม
๒. หน่วยงาน องค์กร ภาคส่วนต่างๆ สามารถขับเคลื่อนคุณธรรมที่สอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๓. ใช้ “กระบวนการสมัชชาคุณธรรม” เป็นเวทีกลางในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ กรณีศึกษาด้านการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างกว้างขวางและสร้างการมีส่วนร่วมร่วมจากทุกภาคส่วน
๔. มีองค์กรเข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์ และร่วมลงนามความร่วมมือการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมและนำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม (จังหวัดคุณธรรมนำร่อง) ขององค์กรภาคี เครือข่ายที่เป็นรูปธรรม
๕. นำเสนอผลการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ต่อคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้รับทราบ และนำผลการดำเนินงาน กรณีศึกษา องค์กรความรู้ ข้อมูลแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจากการจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปขยายผล/ผลักดันเป็นนโยบายสาธารณะด้านคุณธรรม

รูปแบบภาพรวมการจัดกิจกรรม

๑. **ด้านวิชาการ** การปาฐกถาพิเศษ การอภิปราย เสวนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน ได้แก่
 - การรายงานสถานการณ์และต้นทุนคุณธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - การนำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรม (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา รับผิดชอบ และคุณธรรมอื่นๆ) ขององค์กรเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ และนำเสนอผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - การประกาศเจตนารมณ์การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมของผู้แทนหน่วยงาน องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน และส่งมอบข้อเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - การลงนามความร่วมมือ (MOU) ในการขับเคลื่อนคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่สนใจและพร้อมจะดำเนินการ (ตามความพร้อม)
๒. **ด้านนิทรรศการ** การแสดงผลงานเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายทางสังคม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ ในรูปแบบ “ตลาดนัดคุณธรรม” โดยจัดเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้
 - แสดงนิทรรศการกลางยุทธศาสตร์ชาติ ที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมคุณธรรม ข้อมูลสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย และนิทรรศการการส่งเสริมและพัฒนา ชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม

- องค์ความรู้การส่งเสริมคุณธรรม ขององค์กรภาคีเครือข่ายทางสังคม ๙ เครือข่าย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้ นิทรรศการที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม มีรูปแบบเป็นนิทรรศการที่มีชีวิต นำเสนอเนื้อหาและผลการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปธรรมที่โดดเด่นจากการส่งเสริมคุณธรรม วิถีวัฒนธรรมอันดีงามในมิติต่างๆ

กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมงาน ครอบคลุมทุกภาคส่วนในจังหวัด (จำนวน ๒๐๐-๒๕๐ คน)

ผู้แทนหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ ธุรกิจเอกชน ศาสนา สื่อมวลชน การศึกษา ประชาสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

- ผู้บริหาร/ตัวแทนหน่วยงาน องค์กรภาคีเครือข่ายทางสังคม ๙ เครือข่าย
- บุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในองค์กร
- เครือข่าย /สมาชิกรวมขององค์กรเครือข่าย
- ประชาชนผู้รับประโยชน์ในพื้นที่ของแต่ละองค์กรเครือข่าย

สถานที่ติดต่อ (ฝ่ายเลขานุการร่วม)

๑. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เลขที่ ๖๙/๑๖-๑๗ อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐๒ ๖๔๔๙๙๐๐ โทรสาร ๐๒ ๖๔๔๔๙๐๑ - ๒ เว็บไซต์ www.moralcenter.or.th

๒. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์ราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชั้น ๔ อาคาร ๔ ชั้น ถนนสายเอเชีย ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๒ -๓ โทรสาร ๐ ๓๕๓๓ ๖๘๘๑

สรุปผลการดำเนินงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และองค์กรภาคีเครือข่ายทางสังคมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๙ เครือข่าย ได้แก่ ๑.เครือข่ายภาครัฐ และหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ๒. เครือข่ายศาสนา ๓.เครือข่ายภาคการศึกษา เด็กและเยาวชน ๔.เครือข่ายสื่อมวลชน ๕.เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน ๖.เครือข่ายประชาสังคม ๗.เครือข่ายองค์กรชุมชน ๘.เครือข่ายชุมชน ๙.เครือข่ายการเกษตร ร่วมจัดสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา “ชาวอยุธยาฮีโร่ วิถีใส่ใจส่วนรวม” ในวันอังคารที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ โรงแรมเดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้ มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจำนวน ๓๕๕ คน จาก ๑๒๕ หน่วยงาน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑. พิธีลงนามและประกาศเจตนารมณ์ ๒.งานด้านวิชาการ และ ๓.งานนิทรรศการ โดยมีสาระสำคัญในแต่ละช่วง ดังนี้

๑. พิธีลงนามและประกาศเจตนารมณ์

คำกล่าวเปิดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้แนวคิด “ชาวอยุธยาฮีโร่ วิถีใส่ใจส่วนรวม” โดย นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ ประธานกรรมการศูนย์คุณธรรม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กราบนำสการพระคุณเจ้า ท่านผู้นำศาสนาทุกศาสนา
รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะกรรมการศูนย์คุณธรรม
ผู้บริหาร ผู้แทนองค์กรเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน
พี่น้องประชาชน นักเรียน นักศึกษา และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเปิดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นี้ ถือเป็นกิจกรรมแรกของศูนย์คุณธรรมหลังสถานการณ์โควิด การเลือกโรงแรมนี้ในการจัดงาน เราก็เลือกจากองค์กรที่ทำธุรกิจคุณธรรม ด้วยเป็นโรงแรมที่ใช้ในการกักตัวผู้ป่วยช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่มาร่วมพลังขับเคลื่อนงานคุณธรรมในครั้งนี้โดยเฉพาะหน่วยที่มาออกบูธ ซึ่งมาด้วยใจ ไม่ต้องมีงบประมาณสนับสนุน ศูนย์คุณธรรมดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่เน้นในเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมเรื่องคุณธรรม โดยเฉพาะการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีของโลก และประเทศ ทุกวันนี้ส่งผลต่อวิถีคิดและวิถีชีวิตของประชาชนให้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ประเด็นปัญหาเรื่องคุณธรรมปรากฏให้เห็นทางสื่อต่างๆ มากขึ้นโดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว เด็กเยาวชน ที่สะท้อนถึงความบกพร่องทางคุณธรรมจริยธรรม มองอีกด้านหนึ่งสังคมอาจจะพัฒนาขึ้นแต่ยึดมั่นในความดีน้อยลง เราจึงต้องร่วมมือกันในการสนับสนุนส่งเสริมความดี โดยภายในงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดครั้งนี้ได้มีการแสดงพลังประกาศเจตนารมณ์ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมจากทุกภาคส่วน ขณะนี้มีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔ ที่จะใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางในการส่งเสริมคุณธรรมของชาติ ได้ดำเนินการเข้าสู่ปีที่ ๔ แล้ว หัวใจสำคัญของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมฉบับนี้ คือ การมุ่งพัฒนาให้สังคมไทยมีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต สืบสานความเป็นไทย อยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุข นอกจากนี้เรายังมีคณะกรรมการชุดต่างๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม มีคณะปฏิรูปด้านวัฒนธรรม มีการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างรายได้ กระบวนการสมัชชาคุณธรรมเป็นเวทีกลางให้ทุกหน่วยงาน หรือคนที่ทำความดีพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันด้านคุณธรรมได้อย่างแท้จริง

ขอให้แนวคิดในการขับเคลื่อนด้านคุณธรรม อาทิ กรณีทีมหมูป่า ได้สะท้อนให้เห็นการขับเคลื่อนคุณธรรมโดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการที่มีทั้งชาวไทยและต่างชาติมาร่วมช่วยกัน ถือเป็นกรณีความสำเร็จที่มีคุณธรรมเป็นฐานสำคัญ กรณีสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่เราประสบความสำเร็จในการป้องกันและทำให้ผู้ติดเชื้อเป็นศูนย์ นอกจากการบริหารจัดการที่ดีแล้ว เรามีสถาบันพระมหากษัตริย์ มีสถาบันศาสนา โดยสมเด็จพระสังฆราช ที่คอยสนับสนุนพระราชทานโครงการและให้กำลังใจพสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด และที่สำคัญสะท้อนให้เห็นคุณธรรมที่เกิดขึ้นในใจของคนไทยอย่างชัดเจน คือความสามัคคี ความมีวินัย และความเมตตา กล่าวได้ว่าความสำเร็จทุกอย่างอยู่ที่คนไทยอย่างแท้จริง และขณะนี้ศูนย์คุณธรรม กำลังค้นหา ๑๐ สุดยอดปรากฏการณ์คุณธรรมในสถานการณ์โควิด-๑๙ เช่น ตู๋ปิ่นสุข ข้าวแลกปลา กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ที่เอาเงินส่วนตัวไปไถ่ของชาวบ้านจากโรงจำนำ กรณีคุณบิณฑ์ บรรลือฤทธิ์ กรณีวัดที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว ให้ที่พัก ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งมีแผนในการประกาศยกย่องต่อไป

สิ่งที่กระทรวงวัฒนธรรมดำเนินการในช่วงนี้ คือ การขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมพลังบวร (ในช่วงนี้ได้เปิดวิดิทัศน์) ทั้งนี้ในช่วงสถานการณ์โควิด เครือข่ายพลังบวรได้ร่วมช่วยกันรับมือปัญหาสถานการณ์โควิด และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภายใต้ชื่อ “บวรออนทัวร์” ซึ่งมี ๘๒ ชุมชนทั่วประเทศ และมีเป้าหมายให้เกิดชุมชนบวรออนทัวร์จำนวน ๑,๐๐๐ แห่ง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกระทรวงต่างๆ ได้แก่ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำให้คนอยู่ดีมีสุข นำสู่ความสามัคคี ทำให้ประเทศมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนต่อไป

ขอเสนอตัวอย่างคลิปในต่างประเทศ ที่ได้มีการรณรงค์ให้คนในต่างประเทศลดขยะ และลดโลกร้อน โดยมีการจำลองสถานการณ์ นำขวดเปล่ามาวางไว้ใกล้ถังขยะ แล้วดูว่าจะมีใครช่วยเก็บใส่ถังหรือไม่ คลิปนี้ถือเป็นตัวอย่างการสร้างกระแสให้คนทำดี สมควรต้องมีการยกย่อง เป็นคลิปที่มีคนดูหลายล้านวิว

อีกตัวอย่างคลิปหนึ่งในไทย เป็นคลิปที่มีคนแสดงเป็นคนเจ็บแล้วทำของตก แล้วดูว่าจะมีคนมาช่วยหรือไม่ ตรงนี้เป็นคลิปที่สะท้อนให้เห็นการมีน้ำใจของคนไทยได้อย่างชัดเจน ซึ่งพบว่ามีคนมาช่วยเหลือคนเจ็บนี้เป็นจำนวนถึง ร้อยละ ๘๖ มีคนไม่ช่วยร้อยละ ๑๔ กล่าวได้ว่า การทำความดีนี้ เห็นได้ว่าคนไทยมีน้ำใจอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเราลงทุนเพียงหลักหมื่น แต่มีคนดูเป็นล้านวิว

ตัวอย่างคลิปสุดท้าย เป็นคลิปสำรวจภาพน้ำใจของชาวอยุธยา ผลการสำรวจ มีคนพร้อมช่วยเหลือถึงร้อยละ ๙๘ สำหรับคลิปนี้ก็ลงทุนไม่มาก จังหวัดอยุธยาสามารถทำได้เลยทันที โดยมีการประกาศยกย่องที่บ้านของผู้ทำความดีนั้น โดยเขียนป้ายว่า “บ้านนี้มีคุณธรรม” อาจเริ่มจาก ๑๐๐ คนแรกของจังหวัด

บัดนี้ได้เวลาอันสมควร ขอให้งานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดที่เริ่มในช่วงหลังโควิดนี้ สำเร็จและดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยตามเจตนารมณ์และเป้าหมายทุกประการ

ขอขอบคุณครับ

พิธีมอบเกียรติบัตรแก่องค์กรคุณธรรมต้นแบบ ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ

โดย นางสาวนุชนาถ ประทีปธีรานันต์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในจังหวัด มีส่วนร่วม ในการส่งเสริมคุณธรรม โดยยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม จึงกำหนดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรและชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ที่มีการดำเนินการตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาองค์กร/ชุมชนคุณธรรม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้ดำเนินการต่อไป

โดยคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินการคัดเลือกองค์กรและชุมชนคุณธรรมต้นแบบเรียบร้อยแล้ว และกำหนดพิธีมอบเกียรติบัตรในงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันอังคารที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น ๒ โรงแรม เดอะ คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

องค์กรคุณธรรมต้นแบบ จำนวน ๑๕ องค์กร ดังนี้

๑. สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒. มูลนิธิพระมงคลบพิตร
๓. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา
๕. โรงพยาบาลเสนา
๖. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๘. องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าหลวง
๙. องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนลาน
๑๐. โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา
๑๑. โรงเรียนไตรราชวิทยา
๑๒. โรงเรียนปิ่นนวิชัย
๑๓. โรงเรียนเปรมฤทัย
๑๔. โรงเรียนรอตเสวกวิทยา
๑๕. โรงเรียนวัดหนองไม้ซุง

ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ได้แก่

๑. ชุมชนคุณธรรมบ้านเกาะเรียน ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา
๒. ชุมชนคุณธรรมวัดท่าตอ ตำบลท่าตอ อำเภอมหาราช

การประกาศเจตนารมณ์ร่วมพลังขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นำโดย นางสาวนุชนาถ ประทีปธีรานันต์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประกาศเจตนารมณ์ครั้งนี้ มีหน่วยงานจากภาคีเครือข่ายทางสังคมทั้ง ๙ เครือข่าย แสดงความประสงค์ เข้าร่วมประกาศเจตนารมณ์เพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๘๔ องค์กร ดังนี้

หน่วยงาน	หน่วยงาน	หน่วยงาน
๑. เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (มหานิกาย)	๒. เจ้าคณะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ธรรมยุติกนิกาย)	๓. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๔. คณะบาทหลวงศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต๖	๕. คริสเตียนกลางอยุธยา	๖. เหล่ากาชาดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๗. สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘. ที่ทำการปกครองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙. องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๐. ตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๑. สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๓. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๔. สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๖. สำนักงานยุติธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗. สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘. สำนักงานคลังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๙. สำนักงานจัดหางานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๒. อนุรักษ์พื้นที่พระนครศรีอยุธยา	๒๓. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔. สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๕. สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๗. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๘. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๐. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓๑. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒. สำนักงานแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓. สำนักงานขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หน่วยงาน	หน่วยงาน	หน่วยงาน
๓๔. สำนักงานที่ดินจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๓๕. สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๖. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓๗. สำนักงานบังคับคดีจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๓๘. สำนักงานพลังงานจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๓๙. แขวงทางหลวงอยุธยา
๔๐. แขวงทางหลวงชนบท พระนครศรีอยุธยา	๔๑. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ พระนครศรีอยุธยา ๑	๔๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๔๓. สำนักงานสหกรณ์จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๔๔. โครงการชลประทานจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๔๕. สถานีพัฒนาที่ดิน พระนครศรีอยุธยา
๔๖. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๔๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๓	๔๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๔๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒	๕๐. สำนักงานพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๕๑. สำนักงานประมงจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๕๒. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๕๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๕๔. สำนักงานป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ เขต ๑
๕๕. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต ๑ (ภาคกลาง) จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๕๖. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ	๕๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา
๕๘. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๕๙. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราช วิทยาลัย	๖๐. สถาบันวิทยาการประกอบการแห่ งอยุธยา
๖๑. กรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๖๒. มูลนิธิพระมงกุฎเกล้า	๖๓. สมาคมกองทุนสวัสดิการเพื่อสตรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๖๔. คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๖๕. สภาอุตสาหกรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๖๖. ท่อการค้าจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๖๗. สภาเกษตรกรจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	๖๘. กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลโยธ ยา	๖๙. สมาคมผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์พระนครศรีอยุธยา
๗๐. สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนคริน ทรราชบรมราชชนนี ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๑. สตรีอาสาสมัครรักษาดินแดน จ. พระนครศรีอยุธยา	๗๒. สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ศรี อยุธยา
๗๓. ชมรมพลังอุทองเพื่อโครงการสร้าง ภูมิคุ้มกันให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด	๗๔. ที่ประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบล ระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๕. คณะประสานงานองค์กรชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หน่วยงาน	หน่วยงาน	หน่วยงาน
๗๖. ศูนย์ประสานงานเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ	๗๗. ชุมนุมสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๘. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านพระนครศรีอยุธยา
๗๙. เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด	๘๐. Young Smart Farmer ระดับจังหวัด	๘๑. เกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๘๒. กลุ่มพิทักษ์กรุงเก่า	๘๓. อาสาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘๔. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประกาศเจตนารมณ์

ความร่วมมือการขับเคลื่อนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดคุณธรรม

ระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับ องค์กรเครือข่ายทางสังคม

ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เราภาคีเครือข่ายองค์กรคุณธรรมทุกภาคส่วนในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะขับเคลื่อนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรม โดยจะยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสืบสานวิถีวัฒนธรรมไทย พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกขององค์กร ให้ได้รับการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีพฤติกรรมด้านคุณธรรม ดังนี้

๑. เราจะร่วมกันส่งเสริม พัฒนาหน่วยงาน องค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัด ตามหลักเกณฑ์การส่งเสริมของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยจะเน้น “การระเบิดจากภายใน” ด้วยการมุ่งมั่นพัฒนาองค์กร หรือชุมชนของตนเองให้เป็นองค์กรคุณธรรม และชุมชนคุณธรรม

๒. เราจะร่วมกันสื่อสาร รณรงค์ และประยุกต์ใช้หลักคุณธรรมร่วมของจังหวัด ที่ได้เห็นชอบร่วมกัน อันได้แก่ “วินัย และใส่ใจส่วนรวม” ให้ครอบคลุมองค์กรเครือข่ายทางสังคม ทุกเครือข่ายในพื้นที่จังหวัด โดยการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมร่วมของจังหวัด และจะดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านคุณธรรมเป้าหมายต่อไป

๓. เราจะร่วมกันค้นหา ยกย่อง เชิดชู บุคคล หน่วยงาน องค์กร ชุมชน ที่มีแบบอย่างด้านพฤติกรรมที่ควรค่าแก่การยกย่อง หรือมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนคุณธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสังคม ในโอกาสต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

๔. เราจะร่วมกันส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของแกนนำ บุคลากร ที่ทำหน้าที่ในองค์กรต้นแบบให้มีศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเพื่อขยายผลให้ครอบคลุม ทุกพื้นที่

ประกาศเจตนารมณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นระหว่างจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับองค์กรเครือข่ายทางสังคม ๙ เครือข่าย ทั้งนี้ เราจะร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรมที่ตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลและแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์และความตั้งใจในการดำเนินการตามประกาศเจตนารมณ์ความร่วมมือฉบับนี้ จึงได้ร่วมกันลงนามไว้เป็นหลักฐาน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

ลงชื่อ.....

(นายภานุ แยมศรี)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลงชื่อ.....

(นางจุรีพร ชันดี)

วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลงชื่อ.....

(รศ.นพ.สุริยเดว ทรีปาตี)

ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

๒. งานด้านวิชาการ

บรรยายพิเศษ “การสร้างระบบนิเวศน์ เพื่อการพัฒนาคุณธรรม”

โดย รศ.นพ.สุรียเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

รศ.นพ.สุรียเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เริ่มต้นการบรรยายด้วยการนำเสนอคลิปสถานการณ์ปัญหาของประเทศญี่ปุ่นที่ประสบภัยแผ่นดินไหวขนาด ๙ ริกเตอร์ และสึนามิ ส่งผลให้โรงงานนิวเคลียร์ระเบิดทำให้ผู้คนล้มตายจำนวนมาก

กล่าวสาระสำคัญว่า แม้ประเทศญี่ปุ่นจะประสบปัญหาภัยพิบัติแต่สังคมญี่ปุ่นก็ยังคงมีความสงบ มีการช่วยเหลือกัน ผู้คนมีจิตอาสา มีวินัย มีน้ำใจให้กัน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งในปีเดียวกันนี้กำลังประสบปัญหาพายุถล่มที่รัฐนอร์ทแคโรไลนา พบว่าหน่วยทหารต้องออกไประงับปัญหาการปล้นสะดม จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ จึงขอเชิญชวนให้ทุกท่านมาร่วมถอดรหัสสังคมญี่ปุ่น ซึ่งพบความจริงที่ว่าแม้ประเทศญี่ปุ่นจะก้าวไกลด้วยเทคโนโลยี เป็น SMART CITY แต่ก็ยังแพ้วัยธรรมชาติ ในส่วนของระดับประชาชนพลเมืองทั่วไปซึ่งประสบปัญหาการสูญเสียถ่านหิน แต่ผู้คนก็ยังมีจิตสำนึก เช่น กรณีคนป่าในคลิป์วิดีโอที่มีสีหน้าเศร้าอย่างมาก แต่ก็ยังลุกขึ้นมาโค้งคำนับเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือ รวมถึงกรณีวิศวกรในโรงงานนิวเคลียร์ที่เสียสละชีวิตด้วยจิตอาสาไปปิดสวิตช์เตาพลังงานต่างๆ จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ด้วยเหตุผลว่าตนเองอายุมากแล้ว ขอทำเพื่อให้คนรุ่นหลังอยู่ได้ เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า หากสังคมไหนเป็นสังคมที่อุดมด้วยคุณธรรม มีจิตสำนึก ไม่ต้องมีกฎหมายใด ๆ เราจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แต่หากผู้คนไร้ซึ่งคุณธรรม แม้จะมีกฎหมายก็บังคับตาม ผู้คนก็แหกกฎอยู่ดี

จากสถานการณ์ของโลกในขณะนี้ จะเห็นได้ว่าปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นมาโดยที่เราไม่ทันตั้งตัว อาทิ ปัญหาโลกร้อนที่อาจส่งผลต่อการละลายของน้ำแข็งขั้วโลก ปัญหาพิบัติภัยสึนามิ เมื่อปี ๒๕๔๗ รวมถึงสถานการณ์ปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ แต่ละเหตุการณ์เราไม่คิดว่าจะเกิด ปัญหาต่างๆ ก็เกิดขึ้น กรณีโควิดทำให้เราต้องอยู่บ้านหยุดเชื้อ เพื่อชาติ แต่ทว่ากลับประสบปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว เกิดภาวะหย่าร้างกันมากขึ้น เด็กๆ ต้องเรียนออนไลน์ แต่อย่างไรเราก็ได้เห็นปรากฏการณ์สำคัญ อาทิ การที่เจ้าหน้าที่ บุคลากร ประชาชนลุกขึ้นมาช่วยเหลือสังคมส่วนรวมกันอย่างกว้างขวาง มีกิจกรรมสู้บ้นสุข กิจกรรมปลาแลกข้าว เป็นต้น ตรงนี้สะท้อนให้เห็นว่า เรื่องราวของคุณธรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก หากสังคมไม่มีคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะเกิดอะไรขึ้น ภาพอุบัติเหตุแก๊งชิงรถ เด็กยกพวกตีกัน เป็นต้น คุณธรรมจึงเป็นเรื่องของทุกคน ไม่ใช่เรื่องของศูนย์คุณธรรมหรือหน่วยงานใดเพียงหน่วยเดียว สิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างคุณธรรม ต้องเกิดจากการเรียนรู้ในวิถีแห่งชีวิตและการลงมือปฏิบัติ เด็กและเยาวชนต้องมีต้นแบบที่ดี มีวิถีแห่งชีวิตที่ดี ต้องกระตุ้นต่อมจิตสำนึกผ่านการร่วมทุกข์ร่วมสุขจากการหล่อหลอมในครอบครัวที่ดี

รศ.นพ.สุรียเดว ทรีปาตี นำเสนอคลิปวิดีโอคุณลักษณะเด็กเจนเอเรชั่นอัลฟา ที่คนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่าต้องสร้างความเข้าใจ เรียนรู้ ยอมรับในความต่างกันระหว่างวัย หากเราอยากได้ลูกหลานที่มี “ความกล้า เป็นคนดี มีพลัง และต้องการทำให้เด็กรุ่นใหม่ คิดได้ด้วยตนเองว่าความสุขจะอยู่กับเราไม่นาน และเมื่อเจอความทุกข์ เราก็จะผ่านมันไปได้ เราทำทุกอย่างได้ด้วยมือเราเองนั่น” เราควรตั้งคำถามกับตนเองว่า “เราจะเป็นผู้ใหญ่แบบไหน เราต้องการสังคมมีผู้ใหญ่แบบไหน จึงจะได้เด็กเช่นนี้”

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำลังประกาศตัวเองว่า เราจะทำบ้านของเราให้เป็นบ้านคุณธรรม เป็นจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม นับเป็นการระเบิดจากข้างใน เรารวบรวมเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาคการศึกษา ชุมชน ประชาสังคม ภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ เรากำลังร่วมกันยกระดับจังหวัดของเราโดยนำประกาศเจตนารมณ์ที่ตั้งใจไว้มาสู่การปฏิบัติ สิ่งสำคัญของรูปธรรมความสำเร็จคือ ต้องทำให้พ่อแม่ ครู เด็ก เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยสร้างระบบนิเวศน์ที่มีคุณธรรมทั้งระบบ เราต้องร่วมแรงร่วมใจนำประกาศเจตนารมณ์มาสู่หลักปฏิบัติ โรงเรียนของเราต้องตั้งผู้ปกครอง คนในชุมชนมาร่วมด้วยการเคลื่อนไหว “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” โดยการระเบิดจากข้างใน คุณธรรมใครทำคนนั้นก็ทำได้ หากใครทำคนนั้นก็ได้รับประโยชน์เอง เกิดกุศลกรรมในตัวเอง เป็นหัวใจแห่งความดีเกิดขึ้นในตัวเอง สรุปแล้วคุณธรรมคือพฤติกรรมนิสัยที่ดี เป็นการทำให้เกิดจากจิตสำนึกภายในตัวเราเอง

กรณีทีมหมูป่าที่ติดถ้ำจังหวัดเชียงรายเมื่อปีที่แล้ว สะท้อนได้อย่างชัดเจนว่า เด็กๆ มีระบบนิเวศน์ที่ดี โดยเริ่มต้นจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ทำให้เด็กได้เรียนรู้แบบซึมซาบ เกิดคุณธรรมจากวิถีแห่งชีวิต หากเราอยากเห็นจังหวัดคุณธรรม ที่ปัญหาความเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ในจังหวัดหมดไปเราจะทำอย่างไรให้บ้านเรา อยู่เย็นเป็นสุข เราต้องทำงานด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ครอบครัวคุณธรรม บ้านคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ตำบลคุณธรรม ต้องขยับทั้งจังหวัด คุณธรรมไม่ใช่การสร้างภาพ

วันนี้ศูนย์คุณธรรมอยากเชิญชวน ให้ภาคีเครือข่ายมาทำงานร่วมกัน เพื่อแก้โจทย์ของสังคมและชุมชนของเรา ขยายไปสู่สภาพของจังหวัด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะบ่มเพาะพฤติกรรมดีของลูกหลานเราต่อไป ขอเชิญชวนพี่น้องชาวมหาวิทยาลัย ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาเป็นผู้ขับเคลื่อนด้านวิชาการในจังหวัดของตน ซึ่งที่ผ่านมาเราได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการแล้ว เพื่อเป็นกองกำลังในการเคลื่อนด้านวิชาการของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยต้องพัฒนาชุมชนสู่ความยั่งยืน เกิดความเอื้ออาทรกัน นักวิจัยในพื้นที่ต้องร่วมแก้ปัญหา พัฒนาจังหวัดคุณธรรมไปด้วยกัน โดยศูนย์คุณธรรม ได้ร่วมสนับสนุนองค์ความรู้ เทคนิคกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม ผ่านการอบรมวิทยากรคุณธรรมทุกท่านกำลังมาทำสิ่งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของจังหวัดเราเอง บ้านวัดโรงเรียนชุมชนต้องทำงานไปด้วยกัน โดยมีผู้ใหญ่เป็นต้นแบบ ๙ เครือข่ายทางสังคมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งภาคศาสนา ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคชุมชนประชาสังคม เด็กและเยาวชน และสื่อมวลชนจะเชื่อมร้อยขับเคลื่อนเป็นองคาพยพเดียวกัน

คนดีคนหนึ่งจะกลายเป็นคนดี คนเก่ง คนกล้าได้ ต้องมีระบบนิเวศน์ที่ดี ต้องจับมือร่วมกัน ทุกท่านเป็นผู้ นำเป็นอัศวินม้าขาว คนที่จะได้รับประโยชน์คือ ตัวเราเอง การมีคุณธรรมจะทำให้เราเป็นคนมีนิสัยใจเย็น มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีน้ำใจแบ่งปัน หากเจอวิกฤตก็พร้อมรับมือ ซึ่งบ้านของเราก็จะได้รับประโยชน์ บ้านจะเย็นลง ชุมชนก็เย็นลง ขยายสู่ตำบล และจังหวัด ก็จะเย็นลงเป็นจังหวัดคุณธรรมที่เป็นรูปธรรม

สุดท้ายนี้ขอสรุปส่งท้ายว่า “คุณธรรม คุณทำได้ I Can You Can” เรามาช่วยกัน ร่วมแรงร่วมใจกัน โดยใช้ความรัก ความเข้าใจ และความเอื้ออาทร จะเป็นเครื่องมือในการพาเราไปสู่การมีหัวใจคุณธรรม จังหวัดคุณธรรมพระนครศรีอยุธยา นี้ เราจะทำงานร่วมกันไปอีก ๓ ปี ซาติบ้านเมืองจะรอดไปได้อย่างไร หากสังคมไร้คุณธรรม ทุกชีวิตต้องร่วมรับผิดชอบประเทศไทยร่วมกัน เรากำลังทำเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง โดยเริ่มต้นที่ตัวเรา

สถานการณ์คุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย อาจารย์สุภารัตน์ ชัยกิตติพร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติที่ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรมในสังคมไทย โดยภาคีทุกภาคส่วนร่วมดำเนินงาน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ดำเนินงานส่งเสริมการขับเคลื่อนคุณธรรม เริ่มจากระดับองค์กร ไปสู่ระดับพื้นที่ผ่านกลุ่มเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน ทั้งภาคเกษตร ภาครัฐ เด็กและเยาวชน การศึกษา ศาสนา เอกชน โดยใช้สมัชชาคุณธรรมเป็นเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน โดยที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น เป็นตัวแทนของพื้นที่ภาคกลาง ที่จะเป็พื้นที่ปฏิบัติการในการส่งเสริมขับเคลื่อนคุณธรรม นำมาสู่การศึกษาสถานการณ์ต้นทุนคุณธรรมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยในการศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมตามประเด็นคุณธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวบรวมคุณธรรมความดีทั้งในระดับหน่วยงานองค์กร ทำการศึกษาสภาพการณ์และปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมการขับเคลื่อนคุณธรรมในจังหวัดอยุธยา เชื่อมโยงกับคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา

การดำเนินงานประกอบด้วย ๑) การสร้างเครื่องมือและการวางแผนในการเก็บข้อมูลสถานการณ์และต้นทุน ๒) การเก็บข้อมูลโดยเก็บผ่านทางออนไลน์ ๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ต้นทุนสถานการณ์ของจังหวัดอยุธยา ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกลุ่มเครือข่ายทางสังคมต่างๆ และประชาชนทั่วไป จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูล

ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๔๐ คน จากหลากหลายเครือข่ายด้านสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย แกนนำ ผู้บริหาร เด็กและเยาวชน สมาชิกในกลุ่ม ช่วงอายุส่วนมากอยู่ระหว่าง ๔๑-๖๐ ปี เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย การศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี ด้านอาชีพพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเจ้าของที่ภาครัฐ พบว่า ด้านความพึงพอใจในสถานการณ์คุณธรรมในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยที่ด้านกระบวนการพัฒนา พบว่ามีค่าเฉลี่ยในระดับมากในเรื่องการ ประชุมแบบมีส่วนร่วม มีการประกาศเจตนารมณ์ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดประกาศเจตนารมณ์ การมีส่วนร่วมในกระบวนการ และเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดตั้งคณะทำงาน และจังหวัดมีการถ่ายทอดภารกิจด้านคุณธรรม ด้านการดำเนินงานตามแผนจังหวัดคุณธรรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยคะแนนมากที่สุด ในเรื่องการยกย่องเชิดชูบุคคลคุณธรรม มีการดำเนินงานตามคุณธรรมเป้าหมายร่วมกับจังหวัด และเครือข่ายร่วมดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง พบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก โดยมีคะแนนมากที่สุดในเรื่องจังหวัดมีประเด็นคุณธรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติทั้งสามประเด็นเพิ่มเติม รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจนมีผลสำเร็จเพิ่มมากขึ้น และสุดท้ายคือมีองค์ความรู้ มีเครือข่ายวิทยากรในการดำเนินงานเรื่องคุณธรรม

จากการศึกษาสถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก พฤติกรรมที่ได้คะแนนมากที่สุดคือการใช้ผ้าปิดจมูกในขณะที่ตนเองเป็นหวัด ซึ่งสะท้อนการมีวินัยของประชาชน รองลงมาคือการดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ สร้างกลุ่ม

เครือข่ายในการดำเนินงานให้เกิดความเชื่อมโยงและนำไปสู่จุดหมาย และลำดับสามคือการไม่ทุจริตในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ โดยสรุปแสดงให้เห็นว่าคุณธรรมเชิงบวกที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นเรื่องวินัย และสุจริต สำหรับสถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ พบว่า เป็นประเด็นในเรื่องวินัยและสุจริตเช่นกัน โดยลำดับแรกคือเรื่องปัญหา ขยะ รองลงมาคือระบบอุปถัมภ์ในการทำงาน และประเด็นเด็กเยาวชน และครอบครัว ตามลำดับ ซึ่งเป็นประเด็นที่นำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญหาได้ต่อไป ด้านปัจจัยที่ส่งเสริมสถานการณ์เชิงบวกและทางลบในภาพรวมพบว่า อยู่ใน ระดับมาก โดยปัจจัยคุณธรรมสามารถส่งเสริมสถานการณ์เชิงบวกได้แก่ สุจริต จิตอาสา และมีวินัยในขณะที่ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เชิงลบ คือวินัย และสุจริต เป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมาคือเรื่องของจิตอาสา

ข้อเสนอในการเสริมสร้างสังคมคุณธรรม และสร้างจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม

๑. การปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชน เนื่องจากเป็นการสร้างพื้นฐาน และเริ่มดำเนินการได้ทั้งจาก ครอบครัวและชุมชน โดยที่ในเด็กแต่ละช่วงวัยอาจมีระดับคุณธรรมไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตาม ต้องมีการ กำหนดเรียนรู้วิธีการที่เหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
๒. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในระดับองค์กรสถาบัน หมู่บ้านชุมชน สร้างแบบอย่างและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดภาพรวมของสังคมคุณธรรม ขยายชุมชนคุณธรรมให้เข้มแข็ง เน้นชุมชนที่โปร่งใส
๓. ควรมีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยจังหวัดอยุธยาจุดเริ่ม คือศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
๔. ควรมีหน่วยงานกลางในการรับเรื่อง ในเหตุการณ์ที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตามเป็น หน้าที่ของทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมและมีการยกย่องเชิดชูเกียรติ
๕. การหารือและถอดบทเรียนตัวอย่างดี
๖. รูปแบบการดำเนินงานควรมีความหลากหลายในการดำเนินงาน ขยายผลออกไปในภาคส่วนอื่น และมี กิจกรรมจิตอาสา ที่เป็นรูปธรรมให้เกิดการขับเคลื่อนสังคมและเกิดประโยชน์
๗. กลุ่มเป้าหมาย ควรเป็นทุกกลุ่มในการส่งเสริมและสร้างเสริมสังคมคุณธรรม

แนวทางการปลูกฝัง การสร้างจิตสำนึก ประกอบด้วย

๑. การปฏิรูปการศึกษา
๒. การเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ผู้ปกครองให้เกิดการเรียนรู้
๓. การส่งเสริมด้านการปฏิบัติ
๔. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมคุณธรรมที่เกิดจากความ ร่วมมือ

โดยสรุปในการสร้างเสริมคุณธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ

๑. การระเบิดจากข้างใน ส่งผลให้มีความตั้งใจในการดำเนินงาน ที่ผ่านมาเป็นต้นทุนในเรื่องของจิตอาสาใน จังหวัดอยุธยา/ กิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมวินัยและความพอเพียง
๒. การดำเนินการร่วมกันแบบองค์รวมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตั้งแต่การคิดวางแผน ดำเนินการ เกิดการเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน
๓. ทำตามหลักความจริง นำเรื่องที่เป็นจุดเด่นของจังหวัดในการดำเนินงาน
๔. การทำความดีเพื่อความดี เป้าหมายเพื่อสร้างคนดีสังคมดี ทำให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน

ดังนั้นแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหา ได้แก่ เรื่องวินัย เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้แก่ปัญหาขยะ / จราจร เรื่องสุจริต คือการป้องกันพฤติกรรมคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์ในการดำเนินงาน ในส่วนของพลังความดีเพื่อรวมกันสามารถเป็นพลังความดีที่ชัดเจนและเกิดการขยายผลได้หวังว่าผลงานวิจัยนี้จะสามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนสังคมที่มีวินัย และใส่ใจในส่วนรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

อภิปราย แนวทางการขับเคลื่อนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรม

โดย นายยงจิรายุ อุปเสน ผู้จัดการสำนักส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม ศูนย์คุณธรรม

อภิปรายแนวทางการขับเคลื่อนพระนครศรีอยุธยาสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรม เป็นการรับฟังความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายทางสังคมภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีประเด็นอภิปราย ได้แก่ การขับเคลื่อนวินัยใส่ใจส่วนรวม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะดำเนินการขับเคลื่อนอย่างไรต่อไป อยากเห็นความสำเร็จอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรต่อไป โดยมีความเห็นในการอภิปรายแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วม ดังนี้

นายเฉลิม อภิวัต ประธานกองทุนสวัสดิการเทศบาลอโยธยา

ทุนทางสังคมในจังหวัดอยุธยาสูงมาก อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญคือการปฏิบัติ การสร้างพลเมืองเริ่มจากจากระดับปัจเจก สิ่งที่สำคัญคือเริ่มจากครอบครัวเข้มแข็ง ขยายไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ด้วยกลไกชุมชนซึ่งเป็นโครงสร้างที่เป็นทุนเดิมในการดำเนินงาน นอกจากนั้นสิ่งที่เห็นจุดอ่อนจุดแข็งของอยุธยานำไปสู่การกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนโดยทุกภาคส่วน

นายไพโรจน์ พรหมสานต์ ประธานที่ปรึกษาชมรมพลังอุทองเพื่อโครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด

การสืบสานต่อเนื่องต้องเริ่มจากการสร้างความเข้าใจนโยบายที่ประกาศและผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน โดยเริ่มจากการดำเนินงานของภาคีที่มาเข้าร่วม ยกตัวอย่างชมรมพลังอุทองในการขับเคลื่อนพลังเยาวชนเพื่อแก้ปัญหา ยาเสพติด โดยดำเนินการนำร่องในโรงเรียนจำนวน ๓ โรงเรียนมีการจัดทำเพลงต่อต้านยาเสพติด สร้างจิตสำนึกของเยาวชนในการปฏิเสธยาเสพติด และจะขยายผลต่อไป

นายท้วง สุวรรณรัตน์ ประธานศูนย์ประสานงานเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

การดำเนินงานในการส่งเสริมขับเคลื่อนเรื่องทีประกาศไปให้เห็นผลการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม โดยที่ต้องดำเนินการ คือ

- ความพอเพียง สร้างเศรษฐกิจให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ สิ่งสำคัญคือเริ่มลงมือทำให้เกิดผลรูปธรรมในการลดปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ
- วินัยเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากวินัยส่งผลกระทบต่อส่วนรวม ทุกคนต้องดำเนินการและนำไปสู่การปฏิบัติ จิตอาสาเป็นการเกื้อหนุนช่วยเหลือเกื้อกูล ลดความทุกข์เดือดร้อน
- สุจริต เพื่อทำให้เกิดการทำงานที่ยั่งยืน เกิดผลจากการดำเนินงานที่คุ้มค่า

ดังนั้นคุณธรรมทั้งสี่ข้อต้องปฏิบัติให้เกิดคุณธรรมในตนเอง ไปสู่สังคมส่วนรวมประเทศไทย ต่อไป

นายสมหวัง ฤงสุวรรณ (อดีตประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

ในการดำเนินงานต้องเริ่มจากการลงมือทำ สำหรับในส่วนของสภาอุตสาหกรรม จะขับเคลื่อนในเรื่องวินัย โดยจะหาวิธีการในส่งเสริมในเรื่องวินัยให้เป็นรูปธรรม ต่อไป

ธัญทิพย์ และ สุธัญสินี นักเรียนโรงเรียนไตรราชวิทยา

โรงเรียนไตรราชวิทยาเป็นโรงเรียนคุณธรรมวิถีคริสต์ที่มีการรณรงค์ในการคัดแยกขยะ และจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โดยดำเนินการธนาคารขยะ เกิดการปลูกฝังในเรื่องของระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถนำไปปรับใช้ในสังคมทั่วไป โดยที่สังคมภายนอกทราบแล้วว่าต้องแยกขยะ แต่ยังไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ถูกต้อง ดังนั้น จึงอยากให้โครงการในโรงเรียนขยายไปสู่ภายนอกในสังคมได้ และอยากฝากเรื่องการแยกขยะซึ่งทำไม่ยากแต่ต้องใช้ความร่วมมือในการดำเนินการ เป็นเรื่องจากตัวเราที่ขยายออกไปสู่ส่วนรวม และสร้างรายได้ได้ด้วย

ผู้แทนโรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล”

- ท่านที่ ๑ : เริ่มจากที่ตัวเราและต่อยอดเผยแพร่เครือข่ายสู่ชุมชน ประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป ขอยกตัวอย่างโครงการคุณธรรมโรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล” คือการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีมีศีลธรรม น้อมนำใจด้วยการจัดกิจกรรมสร้างคนดีให้บ้านเมือง แบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

กิจกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

- กิจกรรม “ลูกนิตย์แก่ใจใส่ใจวิสุทธิ” ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เราส่งเสริมอัตลักษณ์โรงเรียนวิถีพุทธด้วยการจัดกิจกรรมทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนของเรามีคุณธรรมจริยธรรมมีน้ำใจ
- กิจกรรม “ไบเตย ไบบุญ” เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และนำดอกไม้ไบเตยที่จัดไปถวายพระที่วัดต่อไป
- กิจกรรมสมาธิ ๑๔ ท่า ส่งเสริมให้นักเรียนมีสมาธิ
- กิจกรรม “บ่าบิ่นลูกนิตย์” เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาครูในการทำขนมบ่าบิ่นของนักเรียน

กิจกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : กิจกรรม “นิตย์ ๕ ขอ” ได้แก่ ขอขวต ขอฝา ขอหลอด ขอแก้ว ขอความร่วมมือ

- ท่านที่ ๒ : เริ่มจากตัวเราในการทำความดี คิดดี และอยู่ร่วมกันในสังคมที่สงบสุข ถ้าเราทุกคนช่วยกัน บ้านเมืองของเราก็จะน่าอยู่มากยิ่งขึ้น จึงอยากให้ทุกคนช่วยกัน และสุดท้ายนี้ก็ขอขอบคุณที่ให้พวกเราได้มาอบรมในครั้งนี้ ได้ทั้งประโยชน์และยังได้สร้างคนให้เป็นคนดี เพราะว่าการอบรมในครั้งนี้เป็นการอบรมคุณ คือ การสร้างคนดีเพื่อสังคม

ชมรมพลังอุ้มทองฯ

เราร่วมมือร่วมใจ มีวินัย ได้ด้วยการรณรงค์ต่อต้านการระบาดของไวรัสโควิด ๑๙ ได้อย่างน่าชื่นชม เป็นอันดับ ๑ ของโลก เราน่าจะนำแนวคิดนี้มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะการเสริมภูมิคุ้มกันเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด

สพม.๓

- อยากให้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice ของแต่ละหน่วยงาน
- จัดกลุ่มลักษณะเดียวกัน สร้างเป็นเครือข่ายใหญ่ การยกระดับให้ดีขึ้นและขยายต่อไปภายในอนาคต
- เมื่อแต่ละหน่วยงานมีจุดเด่นใน ๑ เรื่องแล้ว ก็ให้ขยายผลดำเนินกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม
- มีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและให้เกียรติบัตริยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างกำลังใจ

ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมงานท่านอื่นๆ

- ต้องเริ่มจากการปฏิบัติจากตนเอง และเผยแพร่สู่ผู้อื่น โดยการสร้างจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมให้มีขึ้นในตัวเอง และเผยแพร่สู่ผู้อื่น ผ่านการประชาสัมพันธ์ การชักชวน การเผยแพร่ การทำให้ดู การลงมือทำ โดยเริ่มจากเด็ก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางของการประกาศเจตนารมณ์ ทำให้เป็นรูปธรรม ขยายผลสร้างความมั่นคง และยั่งยืน
- วินัยตนเองสู่วินัยส่วนรวม ครอบครัวเข้มแข็ง
- ผมทำแล้วและจะทำต่อไป และอยากให้ทุกคนทำด้วยกัน โดยเริ่มที่ตัวเองและครอบครัว ใช้หลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เมื่อเราดีมีสุขสมบูรณ์พอควรแล้วช่วยสังคมและชุมชน ประเทศชาติ
- สิ่งสำคัญในการทำความคิด คือ วินัย / หน้าที่ก่อนเรียกร้องสิทธิ / ลงมือปฏิบัติ
- ถ้าผู้มีอำนาจ ผู้รักษากฎหมายอยู่ในวินัย อยู่ในคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม ก็คิดว่าประชาชนคนอยุธยาที่น่าจะทำได้
- คุณธรรมทำได้จากตัวเราเอง จะมีผลต่อตนเองและคนรอบข้าง ที่สำคัญการปฏิบัติจะก่อประโยชน์ความดีงามส่งผลต่อครอบครัวได้ซึมซับจากตัวเรา การปฏิบัติในระดับส่วนรวมทั้งองค์กรหรือหน่วยงานก็ไม่อยากเยินอะไรถ้าเรามีหลักในการคิด การปฏิบัติที่ดี ตามที่เรามีความคิด ความรู้สึก ที่ดีมีประโยชน์ในระดับตนเองแล้วจะทำให้เรามาใช้ในระดับองค์กรได้ แต่เราจะต้องทำตัวอย่างต่อเนื่อง หากเรามีบทบาทหน้าที่ในองค์กร โดยเฉพาะผู้นำหรือผู้บริหารก็ให้ทำเป็นแบบอย่าง
- การจะขับเคลื่อนไปสู่คุณธรรม ผู้ที่เป็นผู้นำในการเคลื่อนจนไปส่งเสริม จะเป็นครูหรือวิทยากร เป็นนักวิชาการ ฯ ท่านต้องเป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติดี มีศีลธรรม ถ้าผู้นำปฏิบัติไม่ดีจะทำให้มีความเสียหายที่ผ่านมาจากจนถึงปัจจุบันผู้ที่มาฝึกอบรม สั่งสอน นำร่องส่วนใหญ่จะประพฤติไม่ได้เป็นแบบอย่าง จึงอยากให้ท่านคนดีจริงๆ เท่านั้นมาขับเคลื่อน
- อยากเห็น Timeline ของสมัชชาจังหวัดปี ๒๕๖๓
- อยากให้ผู้นำหน่วยงานที่กำกับดูแลรับผิดชอบของจังหวัดที่จะมีผลกระทบให้เกิดคุณธรรมเชิงบวกที่เป็นประเด็นที่อยากแก้ไขในจังหวัดด้านคุณธรรม เป็นผู้นำพาคิดพาทำขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง
- อยากให้นำเรื่องราวในการจัดประชุมสมัชชาคุณธรรมจากผู้พูดแต่ละท่านจัดทำไฟล์ส่งต่อไปตามเครือข่ายสมัชชาคุณธรรมจังหวัด

กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนคุณธรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น จะต้องเริ่มจากตนเอง ขยายผลสู่ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม เป็นลำดับ โดยมีผู้นำที่มีความจริงจัง จริใจ เป็นต้นแบบที่ดีในการขับเคลื่อน ทั้งนี้

การขยายผลนั้นใช้ทั้งการหนุนเสริมด้านองค์ความรู้ เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงานจากต้นแบบ การเชิญสนับสนุนให้กำลังใจคนทำดี การติดตามประเมินผล โดยรูปธรรมในการขับเคลื่อนจังหวัดอยุธยาจะเป็นการติดตามเจตนารมณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน ๔ เครือข่าย เกิดรูปธรรมความดีที่เกิดขึ้น ให้เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติต่อไป

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “ต้นแบบการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

เพื่อนำเสนอตัวอย่างรูปธรรมภาพรวมการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม และแนวทางการขับเคลื่อนอย่างมีพลังขององค์กรต้นแบบทั้ง ๔ องค์กร ได้แก่

- องค์กรธุรกิจคุณธรรมต้นแบบ บริษัทเวสเทิร์น ดิจิทัล (ประเทศไทย) จำกัด โดย ดร.สัมพันธ์ ศิลปนาฏ
- โรงเรียนวิถีพุทธธาวาสวัดพระราชทาน โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังษี) โดย ผอ.จุฑามาศ รอดภัย
- องค์การบริหารส่วนตำบลคุณธรรมน้อมนำพลัง บวร. อบต.ดอนลาน อ.ผักไห่ โดย ผอ.กองยศ ธรรมรังษี
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตพืชปลอดสาร ตำบลสวนพริก โดย ว่าที่ร้อยตรีกิตติศักดิ์ เขนยทอง

ภายใต้ประเด็นจุดเด่นของหน่วยงาน / การใช้หลักคุณธรรมในการขับเคลื่อน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการดำเนินงาน และผลสำเร็จ

ดำเนินรายการโดย นายอรรถิทธิ์ธัญญาน คุณาเรืองรอง

บริษัท เวสเทิร์น ดิจิตอล (ประเทศไทย) จำกัด

ดร.สัมพันธ์ ศิลปนาฏ รองประธาน ฝ่ายปฏิบัติการฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ ประเทศไทย

Western Digital (Thailand) คือ ผู้ผลิต Digital Data Storage ให้แก่ผู้ใช้งานทั่วโลก สำหรับบริษัทในประเทศไทยก่อตั้งมากกว่า ๒๐ ปี โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่สหรัฐอเมริกาและมีสำนักงานและฐานการผลิตอยู่ทั่วโลก โดยในประเทศไทยนั้น เป็นฐานการผลิตใหญ่ของ Hard Disk Drive ซึ่งเรามีพนักงานในประเทศไทยกว่า ๒๗,๐๐๐ คน

จุดเด่นความเป็นองค์กรต้นแบบ Western Digital มีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า คู่ค้า พนักงาน และสังคม รวมไปถึงสิ่งแวดล้อม

การใช้หลักคุณธรรมในการขับเคลื่อนองค์กร จากหลักการสำคัญของบริษัท คือ Think Big (คิดให้ไกล) Make it Happen (ไปให้ถึง) Do it together (ก้าวไปด้วยกัน) ในทุกๆ เรื่อง รวมไปถึงด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เราจึงใช้หลักการร่วมคิด ร่วมทำ มุ่งเน้นให้พนักงานมีส่วนร่วมในโครงการเพื่อสังคมต่างๆ นั้นหมายถึง เราต้องเริ่มต้นจากการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของพนักงาน

แน่นอนว่า บริษัทเองได้ผ่านมรสุมต่างๆ มากมาย เช่นในยุคที่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก ขั้นตอนการควมรวมบริษัทหลายๆ ครั้ง น้ำท่วมใหญ่หรือแม้แต่วิกฤติโควิด ๑๙ ซึ่งจริงๆ แล้ววิกฤตเหล่านี้เองที่เป็นสถานการณ์ที่ฝึกให้คน Western Digital เป็นองค์กรที่พร้อมรับมือสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ตื่นตระหนก และมีการซ่อมรับวิกฤติต่างๆ อยู่เสมอ นอกจากนี้ ผู้บริหาร ก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเตรียมบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงได้นำเครื่องมือต่างๆ เข้ามาฝึกอบรม และปลูกฝังในวัฒนธรรมองค์กร ไม่ว่าจะเป็น Dialogue Discussion ๗/

Habits for Effective People/ Happy Workplace ซึ่งในรายละเอียดของหลักการต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะช่วยพัฒนาให้บุคคลากรมีประสิทธิภาพแล้ว ยังสร้างกระบวนการคิดที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม คุณธรรมและจริยธรรม เป็นหลักสำคัญ

อย่างที่กล่าวไปเบื้องต้นว่า Western Digital มีการใช้เครื่องมือหลายอย่างในการพัฒนาบุคคลากร เพราะหัวใจสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมองค์กร ก็คือการสร้างสามัญสำนึกที่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมในตัวบุคคลนั่นเอง เริ่มตั้งแต่ในการปฏิบัติงาน บริษัทจะมีมาตรฐานทางด้านคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ออกโดย corporate และใช้ทั่วโลก มีการสอบทวนความเข้าใจทุกปี และยังมีหน่วยงานกลางที่ดูแลตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน และให้คำปรึกษา ในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน Western Digital ได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการกุศล และอาสาสมัครภายในบริษัท ในการวางแผนงาน CSR เพื่อชุมชน เรามีทั้งโครงการที่วางแผนร่วมกับหน่วยงานภายนอก และกิจกรรมที่จัดจากภายในบริษัท โดยวางแผนล่วงหน้าเป็นปี นั้นหมายถึง นอกจากการปลูกฝังให้พนักงานมีคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจแล้ว เรายังต้องสร้างกิจกรรม ที่ให้พนักงานสามารถเข้าร่วมในการสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวมได้ด้วย

ความสำเร็จของ Western Digital เกิดจากการที่เราเริ่มที่การพัฒนา และปรับปรุงทัศนคติพนักงานก่อน Western Digital เป็นบริษัทแรกๆ และเป็นต้นแบบ ในการนำ Happy Workplace เข้ามาใช้ ซึ่งหัวใจของ HPW คือการสร้างความสุขในหลายมิติ ทั้งความสุขจากการเป็นผู้รับ และการเป็นผู้ให้ สิ่งนี้ทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้น ที่ต้องการจะทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ให้แก่ส่วนรวม การนำหลักการ Dialogue Discussion และ ๗-Habit เข้ามาใช้ ทำให้พนักงานรู้จักที่จะสื่อสาร และปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างด้วยความเข้าใจที่ลึกซึ้ง มากกว่าที่จะมองตนเองเป็นศูนย์กลาง สิ่งเหล่านี้ทำให้พนักงานรู้จักที่จะพิจารณาสถานการณ์ และเข้าใจผู้อื่นได้ดีขึ้น

การออกแบบกิจกรรมของ Western Digital จะมุ่งเน้นกิจกรรมที่เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน และมีระบบรองรับ Western Digital ให้ความสำคัญอย่างมาก ในเรื่องการพัฒนาคน อาทิเช่น การลาคลอด บริษัทเราจะให้พนักงานสามารถลาคลอดได้ถึง ๕ เดือน และยังมีบริการฝึกอบรมพนักงานตั้งครรภ์เกี่ยวกับการดูแลบุตร และจิตวิทยาเด็ก สำหรับพนักงานที่กลับมาทำงาน เราก็จะมีห้องให้พนักงานมาเก็บนมแม่ มีตู้แช่ และมีบริการส่งไปรษณีย์ไปยังบ้านเกิดในกรณีที่อยู่ต่างจังหวัด ทั้งนี้ทั้งนั้น เป็นเพราะเราเข้าใจถึงความสำคัญของการดูแลเด็กปฐมวัย ว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพของเด็กที่จะเติบโตขึ้นมา

Western Digital ให้การสนับสนุนการศึกษาในทุกช่วงวัย

- ในระดับประถม เรามีการจัดกิจกรรม STEM Kids มีโครงการครูอาสา ให้กับเด็กทั้งภายในและภายนอกบริษัท มีการให้ทุกการศึกษาเป็นประจำทุกปี เรามีการสร้างอาคารในชนบทมาแล้วกว่า ๒๐ โรงเรียน สำหรับบุคคลทั่วไป เราย่วมกับโรงเรียนมีชัยพัฒนา และมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม พัฒนาระบบ Smart farm ไปสู่ชุมชนผู้พิการ มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ Smart Farm ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ View Share Farm อ.วังน้ำเขียว และโรงเรียนคนพิการศรีสังวาลย์ เชียงใหม่
- ในระดับอาชีวศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย เราก็มีการรับนักศึกษา และนักวิจัย เข้ามาทำสหกิจศึกษา และทำงานวิจัยร่วมกับพนักงานของเราจำนวนหลายร้อยโครงการต่อปี จนกลายเป็นระบบที่รัฐบาลเล็งเห็นถึงประโยชน์ จนมีการต่อยอดนำไปสร้างเป็นโครงการ Talent Mobility มาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่ง

กิจกรรมเหล่านี้ ช่วยพัฒนานักเรียนนักศึกษา ให้เข้าใจ เรียนรู้บริบทของการทำงานจริง และจบออกมาเป็นบัณฑิตคุณภาพที่มีความต้องการของตลาดแรงงานสูงมาก ซึ่งผลงานเหล่านี้ คือความภูมิใจของ Western Digital ตลอดมาเหนือกว่ารางวัลใดๆ แต่อย่างไรก็ตาม Western Digital ก็ได้รับการจัดอันดับจาก Ethisphere ซึ่งเป็นองค์กรระดับโลก ในการกำหนดมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม ว่าเป็นหนึ่งใน The Most Ethical Company ประจำปี ๒๐๒๐

Western Digital เป็นธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ดังนั้น การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร และทรัพยากรที่เรามีก็คือวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี องค์กรความรู้ และบุคลากรที่มีจิตอาสา ซึ่งเราก็พยายามที่จะนำนวัตกรรมออกไปสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ที่ผ่านมาระบบการศึกษาด้าน STEM ผู้ประกอบการที่ได้ออกตัวอย่างมาแล้ว เราพัฒนาระบบ Smart Farm เพื่อยกระดับผลผลิตภาพของเกษตรกร เพื่อช่วยผู้พิการให้สามารถทำการเกษตรได้ เราบริจาค Robot ให้แก่สถาบันอาชีวศึกษาใช้ในการเรียนการสอนไปแล้วเกือบ ๑๐๐ ชุด เราสร้าง Service Robot และ Negative Pressure Chamber ให้แก่โรงพยาบาลเพื่อใช้ในภาวะ COVID เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่เราจะยังคงทำต่อไป ก็คือการใช้นวัตกรรมขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดีขึ้นนั่นเอง

บทสรุป

คนในองค์กรสามารถผลัดเปลี่ยนไปมาได้ตลอด แต่สิ่งที่จะอยู่กับองค์กรตลอดไปคือ วัฒนธรรม (Culture) ที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่ให้องค์กร วัฒนธรรมจะส่งผลต่อพฤติกรรมของคนในองค์กรที่ต้องปฏิบัติตามจนเป็นวิถี และต้องมีระบบที่ตรึงรับวัฒนธรรมนั้นให้อยู่กับองค์กรตลอดไป ดังนั้น วัฒนธรรม ระบบและพฤติกรรม สามสิ่งนี้ต้องดำเนินควบคู่ไปด้วยกันเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นองค์กรคุณธรรม สำหรับบริษัท Western Digital จากนโยบายของผู้บริหาร “เราจะเสียสละและทำประโยชน์ให้กับสังคม” รวมถึงการให้ความสำคัญในการเตรียมบุคลากรให้มีคุณภาพ บริษัทจึงได้นำเครื่องมือต่างๆ เข้ามาฝึกอบรมให้กับพนักงานและปลูกฝังเป็นวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อช่วยพัฒนาให้บุคลากรมีประสิทธิภาพ สร้างกระบวนการคิดที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ตระหนักถึงคุณธรรมและจริยธรรม โดยแปลงสู่การปฏิบัติผ่านรูปแบบการจัดกิจกรรมและสวัสดิการต่างๆ ให้กับพนักงานอย่างเข้าใจ สอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารคือ คุณธรรมจะเกิดขึ้นในองค์กร คนในองค์กรต้องมีการพัฒนาและส่งต่อสู่คนภายนอกองค์กร ชุมชน และสังคม ภาพความสำเร็จขององค์กรจะเกิดขึ้นเองจากภาพสะท้อนของสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน

นายกองยศ ธรรมรังษี ผู้อำนวยการ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การเลือกคู่ครองของผู้หญิงในสภาพสังคมปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะพิจารณาจากคำ ๓ คำคือ หล่อ รวย เป็นคนดี จึงเกิดข้อคำถามว่า ทำไมคำว่าคนดี จึงมักอยู่ในลำดับท้ายๆ ดังนั้น คนจึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนา ลักษณะของคนจะเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมของตนซึ่งจะกำหนดความคิด การให้คุณค่าการดำเนินชีวิตและจุดมุ่งหมายของชีวิต

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง ทำสวน เป็นอาชีพหลักในการดำรงชีวิต การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างรอบด้านและสร้างการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ ทั้งในส่วนของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม

การศึกษา ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน การเมืองการปกครองและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน เป็นสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพครบทั้ง ๓ ด้านคือ ๑) ด้านการเป็นสังคมที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยศีลธรรม วินัย ความรับผิดชอบและจิตสำนึกสาธารณะ ๒) ด้านการเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาสากล และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ ๓) ด้านการเป็นสังคมแห่งความสามัคคีและเอื้ออาทรต่อกัน

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน ยึดหลักการทำงานตามนโยบายและแนวทางการบริหารงาน ตามรูปแบบของนางวันเพ็ญ สบาย นายกององค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน เป็นผู้นำมุ่งหวังที่จะพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน รับผิดชอบพื้นที่ ๒ ตำบล ๑๑ หมู่บ้านประกอบด้วย ตำบลดอนลาน ๖ หมู่บ้าน ตำบลลำตะเคียน ๕ หมู่บ้าน ให้เป็นท้องถิ่นที่มีความรู้รักสามัคคี ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อก้าวสู่การเป็นสังคมที่มีคุณภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณธรรม และการเมือง

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลดอนลาน ได้มีการกำหนดคุณธรรมเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากปัญหาที่อยากแก้และความดีที่อยากทำ ตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรคุณธรรมโดยยึดหลักคุณธรรม ๔ ประการคือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยการมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคนเป็นหลัก ทั้งนี้ ด้วยมองเห็นว่าการสนับสนุนด้านกระบวนการเรียนรู้สร้างบุคลากรบุคคลที่มีคุณภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญ สร้างระบบความมั่นคงทางสังคมให้เข้มแข็ง เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชนบนพื้นฐานของความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อพัฒนาคน พัฒนาสังคม สร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ตามกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรคุณธรรมต่อไป

บทสรุป

ปัจจัยความสำเร็จคือ ผู้บริหาร ที่มีหัวใจแห่งการให้ เข้าใจสภาพบริบทขององค์กรและพื้นที่ของตนเองอย่างถ่องแท้ บริหารงานแบบมีเป้าหมาย (พัฒนาเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข) และเป็นระบบ อีกทั้งมีการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการน้อมนำหลักคำสอนของพ่อตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา) มาปรับใช้ผ่านกิจกรรมประจำเดือนที่ใช้เป็นเครื่องมือกล่อมเกล่าจิตใจของบุคลากรในองค์กร เริ่มจากการปรับปรุงจากภายในและถ่ายทอดสู่ภายนอก จนเกิดผลสำเร็จของอบต.คุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม

โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)

นางจุฑามาศ รอดภัย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)

โรงเรียนเป็นสถานที่แรกในการให้และพัฒนาความรู้แก่เยาวชน รองลงมาจากบ้านและครอบครัว โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคลเป็นโรงเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อรองรับเยาวชนที่อยู่ในชุมชนแออัดให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา สภาพสังคมบริเวณรอบๆ โรงเรียน เยาวชนมีปัญหาเรื่องติดเกมส์และยาเสพติด จากปัญหาดังกล่าวจึงเกิดความมุ่งมั่นและเป็นที่มาของแนวคิดที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (พลัง บ ว ร) ในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความดี ความเก่งและสามารถ

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมยุคศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างมีความสุข จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแนะนำผู้อื่นได้และโรงเรียนยังเป็นต้นแบบในการสร้างและขยายผลให้ความรู้แก่โรงเรียนอื่นๆ

โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล เน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความรู้ คุณธรรม คุณภาพ ให้เกิดคุณลักษณะ เกิดอัตลักษณ์ของนักเรียนคือ “รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ” สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียน “สวย สะอาด” มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคำขวัญของโรงเรียน “คุณธรรม นำความรู้ อยู่อย่างพอเพียงบนพื้นฐานประชาธิปไตย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน “เป็นองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีคุณธรรม มีจิตสาธารณะ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขบนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ”

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่เจริญ ทั้งสถานที่ท่องเที่ยว เป็นย่านการค้า ธุรกิจการค้า การเดินทางในเวลาเช้าและวันหยุดจึงไม่สะดวก มักประสบกับปัญหาการจราจรติดขัด ทำให้นักเรียนบางส่วนมาโรงเรียนไม่ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและฐานะปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนส่วนหนึ่งมีการอพยพย้ายถิ่นเข้ามารับจ้างแรงงานไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนบางส่วนมีปัญหาด้านพฤติกรรม เรื่องความรับผิดชอบ ขาดระเบียบวินัย ไม่สนใจการเรียน เล่นเกมสื่อบนโทรศัพท์ และไม่มีจิตอาสา

ดังนั้น โรงเรียนจึงใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการ “การสร้างพลังอำนาจทุกภาคส่วน” (ASEM : All Section Empower Management) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง บุคลากรจากหน่วยงานอื่นและชุมชน ใช้นวัตกรรมพัฒนาวิถีชีวิตตามหลัก วิถีพุทธ ด้วยนวัตกรรมบริหาร ๒ P ๒M ในการบริหารทรัพยากรปัจจัยนำเข้า (Input) และใช้นวัตกรรม “CLEANS Model สูโรงเรียนวิถีพุทธ” ในการบริหาร ด้านกระบวนการ (Process) เพื่อพัฒนานักเรียนให้มี คุณธรรมจริยธรรม พัฒนากาย ศิล จิต และปัญญาอย่างบูรณาการ (ภาวนา ๔) รู้เท่ากัน แก้ไขปัญหาชีวิตและการทำงานได้ด้วยสติปัญญา

จากกระบวนการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่นด้านคุณธรรมและจริยธรรม รางวัลโรงเรียนต้นแบบการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม “ระดับ ๓ ดาว รางวัลโรงเรียนวิถีพุทธ พระราชทาน รุ่นที่ ๓ และรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเภทโรงเรียน ระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ระดับดีเด่น

บทสรุป

จากสภาพปัญหาหลักของเยาวชนในสังคม (เด็กติดเกมส์ ติดยาเสพติด) จึงเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจและเป็นที่มาของแนวคิดที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ โดยการใช้พลังบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่งที่เรียกว่า นักเรียน ๕G : Good Child (เป็นเด็กดี) Good Student (เป็นนักเรียนที่ดี) Good Friend (เป็นเพื่อนที่ดี) Good Citizen (เป็นพลเมืองที่ดี) และ Good Buddhism (เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี) และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมยุคศตวรรษที่ ๒๑ จน

ประสบผลสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแนะนำผู้อื่นได้และโรงเรียนยังเป็นต้นแบบในการสร้างและขยายผลให้ความรู้แก่โรงเรียนอื่นๆ ได้

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษ ตำบลสวนพริก

ว่าที่ร้อยตรีกิตติศักดิ์ เขนยทอง ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษฯ

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษ ตำบลสวนพริก เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิกจำนวน ๗ ราย ซึ่งทั้งหมดประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ไม่ใช้สารเคมีใดๆ ในการทำเกษตรกรรม สมาชิกในกลุ่มมีการทำกิจกรรม ด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ด้านแมลง และการแปรรูป เป็นต้น

ตัวอย่างกิจกรรม ๑) ด้านพืช ปลูกไม้เต็ง สายพันธุ์ตงลิ้มแล้ง ไม้ผล ผักสวนครัว มะนาว ๒) ด้านประมง เลี้ยงปลาในบ่อดิน เช่น ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาดุก ๓) ด้านปศุสัตว์ เลี้ยงไก่ไข่ ไก่ดำ เป็ด ห่าน แพะ กระบือ ๔) ด้านแมลง เลี้ยงชันโรง และ ๕) ด้านการแปรรูป แปรรูปหน่อไม้เป็นหน่อไม้ดอง แปรรูปไข่ไก่เป็นขนม เป็นต้น

การบริหารงานในกลุ่ม จะเน้นการทำงานเป็นกันเอง ความสบายใจ ความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ ถ้อยทีถ้อยอาศัย เกื้อกูล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การจำหน่ายสินค้าเกษตร ส่งมาขายที่กลุ่มโดยสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตจะเป็นคนกำหนดราคาเอง อย่างเป็นธรรม และ ประธานกลุ่มจะนำสินค้าไปจำหน่ายในลำดับต่อไป

บทสรุป

ในการขับเคลื่อนงานเพื่อให้เกิดสังคมคุณธรรมนั้น สิ่งสำคัญส่วนใหญ่ที่ปรากฏชัดเจนคือ การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์ใช้ จากภาพความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตพืชปลอดสารพิษ ตำบลสวนพริกนั้น เกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นตั้งใจของกลุ่มบุคคลที่มีแนวคิด “จิตสำนึกของความเป็นเกษตรกรคือ ให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่ปราศจากสารพิษ” เริ่มจากการไฝหาคำความรู้ในสิ่งที่สนใจ เดินหน้าลงมือทำ ติดตามสรุปผล พัฒนาต่อยอด จนเกิดผลสำเร็จและเผยแพร่สู่ชุมชน สังคมรอบข้าง การดำเนินงานลักษณะนี้ จึงเรียกว่าเป็นผู้มีคุณธรรมและเป็นองค์กรคุณธรรมอย่างแท้จริง

รายงานสรุปผลการจัดสัมมนาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย นางจรีพร ขันดี วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เรียน รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นางสาวนุชนาถ ประทีปธีรานันต์

ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ท่านผู้บริหารหน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน

ในนามของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานสัมมนาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร่วมกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ขอรายงานสรุปผลการจัดงานสัมมนาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

การจัดงานครั้งนี้ มีผู้สนใจเข้าร่วมงานจากผู้แทนหน่วยงานองค์กรเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน ๙ เครือข่าย จำนวนประมาณ ๓๕๕ คน มีหน่วยงานที่เข้าร่วมการลงนามและประกาศเจตนารมณ์ จำนวน ๘๔ แห่ง มีหน่วยงาน องค์กร ชุมชนร่วมจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จำนวน ๒๓ บูธ และได้มีการมอบประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรต้นแบบและชุมชนต้นแบบในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๕ องค์กร และ ๒ ชุมชน

ผู้เข้าร่วมงานได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมของแต่ละเครือข่ายในอนาคต ได้รับองค์ความรู้จากการบรรยาย การเสวนาของบุคคล องค์กรต้นแบบที่ปฏิบัติจริงจนประสบผลสำเร็จ ได้มีโอกาสเรียนรู้จากการจัดนิทรรศการ และที่สำคัญเกิดข้อตกลงร่วมกันในการขับเคลื่อนคุณธรรมของหน่วยงานหลักในทุกภาคส่วนในจังหวัด ทำให้ผู้เข้าร่วมงานสามารถนำประกาศเจตนารมณ์และความรู้ที่ได้จากการจัดงานไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของแต่ละองค์กรได้อย่างแท้จริง

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นเจ้าภาพร่วมกับศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ขอขอบคุณผู้แทนองค์กรภาคีเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน ที่ร่วมมือกันจัดงานสัมมนาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์การจัดงานทุกประการ

ในโอกาสสำคัญนี้ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้บริหาร ผู้แทนหน่วยงาน ผู้เข้าร่วมงานสัมมนาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้ ขอเรียนเชิญ ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการทำงานในอนาคต และกล่าวปิดงาน ในลำดับต่อไป

เรียนเชิญค่ะ

กล่าวปิดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย นางสาวนุชนาถ ประทีปธีรานันต์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กราบ นมัสการพระคุณเจ้า

เรียน ผู้นำศาสนาทุกศาสนา ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ผู้บริหารหน่วยงาน องค์กรทุกภาคส่วน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน

ดิฉัน ได้รับมอบหมายจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้เป็นประธานในพิธีปิด งานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายใต้แนวคิด “ชาวอยุธยามีวินัย ใส่ใจส่วนรวม”

ในนามของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เห็นความตั้งใจของทุกหน่วยงาน ที่ให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนคุณธรรม โดยส่งผู้แทนเข้าร่วมงาน ร่วมแสดงผลงาน และร่วมประกาศเจตนารมณ์การขับเคลื่อนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปสู่การเป็นจังหวัดคุณธรรม ทั้ง ๔ ข้อหลัก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในเชิงสัญลักษณ์ ที่ผู้บริหารของแต่ละองค์กรแสดงเจตจำนง ที่จะไปดำเนินการต่อในองค์กร หน่วยงาน ชุมชนของตนเอง ให้บรรลุเป้าหมายเชิงพฤติกรรม ที่เป็นอัตลักษณ์ คุณธรรมร่วมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้เห็นชอบร่วมกัน อันได้แก่ “วินัย และใส่ใจส่วนรวม” ให้ครอบครัวองค์กรเครือข่ายทางสังคมทุกเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ขอให้ท่านได้ไปดำเนินการตามที่ได้ประกาศเจตนารมณ์ไว้ให้เกิดผล หากมีสิ่งใดที่จังหวัดจะสามารถช่วยเหลือ ประสานความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงการทำงานหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางปฏิบัติและนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม ที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทางศูนย์คุณธรรมยินดีสนับสนุนอย่างเต็มที่

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ผู้แทนองค์กรเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน ที่ร่วมกันจัดงานสมัชชาคุณธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และขออวยพรให้ทุกท่านมีกำลังใจ และมีความสุขในการร่วมกันทำความดี เพื่อสร้าง คนดี สังคมดี ต่อไป และขอปิดงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ บัดนี้

ขอให้ท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ ขอขอบคุณค่ะ

๓. งานนิทรรศการ

การแสดงนิทรรศการ “ตลาดนัดคุณธรรม”

การแสดงผลงานเชิงรูปธรรมด้านการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรเครือข่ายทางสังคมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในรูปแบบ “ตลาดนัดคุณธรรม” โดยจัดเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

- **แสดงนิทรรศการกลาง** สื่อองค์ความรู้ การส่งเสริมและพัฒนา ชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม และนิทรรศการของศูนย์คุณธรรม
- **องค์ความรู้การส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรภาคีเครือข่ายทางสังคม** ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๓ บูธ ได้แก่
 ๑. โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา โรงพยาบาลคุณภาพคู่คุณธรรม ชี้อสัตย์ สามัคคี มีน้ำใจ
 ๒. สำนักงาน ปปท. เขต ๑ (พระนครศรีอยุธยา)
 ๓. ศูนย์ประสานงานเครือข่ายภาคประชาสังคมในการต่อต้านการทุจริต พระนครศรีอยุธยา
 ๔. กลุ่ม CBT อยุธยา
 ๕. พลเมืองอาสา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
 ๖. ตำบลคุณธรรมบ้านป้อม
 ๗. ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงบ้านภูเขาทอง
 ๘. ชุมชนเจ้าแม่ไทรทอง “นวัตกรรมสเปร์ยขวด”
 ๙. สมาคมสตรีศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ๑๐. มูลนิธิพระมงคลบพิตร ส่งเสริมวินัยใส่ใจสิ่งแวดล้อม
 ๑๑. คริสเตียนกลางอยุธยา
 ๑๒. ชมรมพลังอุ้มท้องเพื่อโครงการสร้างภูมิคุ้มกันเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด
 ๑๓. กลุ่มพิทักษ์กรุงเก่า
 ๑๔. สภาวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ๑๕. โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา
 ๑๖. โรงเรียนอุดมศีลวิทยา โรงเรียนคุณธรรมระดับ ๓ ดาว
 ๑๗. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
 ๑๘. โรงเรียนรอตเสวกวิทยา
 ๑๙. โรงเรียนปณณวิชญ์ คุณธรรมนำทาง สร้างคนดี คนเก่ง
 ๒๐. ศูนย์อบรมเยาวชนบางปะหัน บุญสถานสร้างคนดี
 ๒๑. คุณธรรม นำความรู้ สู่การพัฒนาท้องถิ่น สานศิลป์มรดกโลก มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
 ๒๒. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
 ๒๓. ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)